

de knotwilg

Koekelare-den

Jong Natuurverkenners

Babilliebeek #2

Koekuit

DENNEN
DOEN HAAST ALTIJD
UIT DE HOOGTE.
MAAR HET IS
GEEN KWAAIE WIL.
HET IS HUN NATUUR.

Geert De Kockere
www.litenatuurttjes.net

Editoriaal

3 **Natuur in de buurt**

Algemene informatie

4-6 **De Koekelare-den**

Natuur- en Milieunieuwtjes

8-9 **Algemeen**

Een nieuwe voorzitter!

ObsIdentify

Rechtzetting artikel ganzen

9-10 **Ichtegem**

Buizerd in de tuin

Op naar een groene dorpskern?

10 **Kortemark**

Bijeneters op bezoek

11 **Moorslede**

Een aanstormende Vlaamse gaai?

Spreeuwenwolk

12 **Oudenburg**

Paddenoverzet 2020

12-14 **Roeselare**

Meer dan 1.000 soorten in Roeselare!

Als een bedrijf een groene voortrekker wordt...

Gierzwaluwen

Wordt het stadsbos een pretpark?

15 **Staden**

Sinusbeheer Vijfwegenpoel

15 **Torhout**

Egel in nesten

16-17 **Schemervluchten: diepzinnig en leerrijk**

21 **Jong Natuurverkenners**

22-27 **Activiteiten**

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT GISTEL-UDENBURG & HOGE DIJKENVZW

28-29 **Klimaatwijziging en vogels**

NATUURPUNT MANDELSTREKE

30-33 **Een toekomst voor de vallei van de Babilliebeek? Vervolg**

34-37 **Een bekenbeheerplan voor Roeselare**

NATUURPUNT MANDELSTREKE KERN DE REIGER

38-40 **Vogels als kasteelheren**

Werken mee aan dit nummer:

Dirk Anseeuw, Koenraad Blonck, Daniël Boens, Wim Bovens, Filip Cardoen, Freddy Cordy, Paul Debaenst, Bart Debaes, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Zano Demeulenaere, Hannelore Demonie, Steven Demyttenaere, Philippe Deprez, Marie Deschynck, Piet Desmet, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Roland Eeckhout, Peter Hantson, Neal Janssens, Eckhart Kuijken, Alexander Labaere, Peter Lemmens, Koen Maertens, Korneel Neiryndck, Steven Nuytten, Michaël Parmentier, Kristof Pattyn, Georges Pollentier, Koen Ribus, Johan Strobbe, Bart Van Thuyne, Christel Vandekerckhove, Erik Vaneygen, Katrien Vanhouteghem, Maarten Verlinde, Christine Verscheure & Ria Wyffels.

Omslagfoto: een luchtbeeld van het 'sinuspad' in natuurgebied 'De Vijfwegenpoel' in Staden. Foto: Korneel Neiryndck.
Foto's hiernaast: sfeerbeelden van de 1.000-soortendag in Roeselare. Foto's: Christel Vandekerckhove.

Natuur in de buurt

Op naar de herwonnen vrijheid! Na 16 maanden corona lijkt die eindelijk weer in zicht. Opnieuw vrienden ontvangen, opnieuw naar de bioscoop, opnieuw samen een terrasje doen, opnieuw op reis: het zal allemaal weer mogelijk zijn. En dat alles liefst zo snel als maar kan! Iedereen snakt ernaar.

Maar niets is zwart-wit, zelfs niets zoiets rampzaligs als corona. Thuiswerk heeft ons veel fileleed bespaard en gaf de telewerkers extra vrije tijd. Nooit eerder werd er zoveel gewandeld en gefietst als de voorbije maanden. Wandelroutes zijn massaal gedownload en populairder dan ooit. Natuurpunt zag zijn ledenaantal snel de lucht in gaan en is bekender dan ooit, maar onze kleine natuurgebieden konden de toestroom aan bezoekers vaak niet aan. Heel wat mensen ontdekten het natuurschoon in de buurt. Lokale producenten zagen de verkoop van hun (bio)producten boomen omdat mensen het leuk vinden iets mee te brengen van hun wandel- en fietstochten. B&B's en vakantiehuizen in eigen streek zijn maanden ver verhuurd.

Het kan toch niet de bedoeling zijn om binnenkort weer te vervallen in onze oude gewoonten? Lekker met zijn allen in de file, vergeten waar die prachtige natuurgebieden liggen, de aandacht voor lokale producten verliezen en weer zo ver mogelijk op reis met de auto of het vliegtuig? Zo mag het toch niet gaan?

Wij willen gebruik maken van dit momentum om de natuur in de buurt te versterken. Meer en grotere natuurgebieden, natuur nabij de woonkernen, betere wandel- en fietspaden, meer zorg voor de open ruimte, meer landbouw in harmonie met de natuur...: daar blijven wij met jullie steun voor gaan!

En ondertussen hervatten wij stilaan weer onze normale activiteiten. Tot binnenkort?

*De redactieraad van
Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw*

De Koekelare-den

Boomklimmers halen begeerde den-nenappels uit Koekelare-den: "Overal in Europa lonken ze naar deze boomsoort" kopte de krant van 4 december 2020. Wat is er aan de hand met deze bomen?

Dennen op naam brengen lijkt heel eenvoudig. De naalden zitten in een bundel van 2 tot 5, soms meer, en de bomen die je in onze bossen tegenkomt zijn vrij eenvoudig te determineren, eenvoudigweg omdat je er niet zo veel soorten vindt. Tot 95% van alle dennen in onze bossen zijn Grove dennen (*Pinus sylvestris*). Maar de bomen die je in het Koekelarese arboretum en in tuinen aantreft zijn andere koek: daar vind je soorten van over heel de wereld.

De Koekelare-den is een officieel erkende selectie van de Corsicaanse den (*Pinus nigra subsp. laricio*). Net als de Oostenrijkse den (*Pinus nigra subsp. nigra*) is de Corsicaanse den een ondersoort van de Zwarte den (*Pinus nigra*) uit het geslacht Den (*Pinus*). Dat geslacht vindt op zijn beurt een plekje binnen de bredere Den-

nenfamilie (*Pinaceae*). De Koekelare-den heet officieel: *Pinus nigra subsp. laricio* 'Koekelare'. In oudere geschriften spreekt men ook van *Pinus nigra subsp. Calabria* cv Koekelare of van *Pinus nigra* cv Koekelare.

Volgens sommige bronnen zou Napoleon de Corsicaanse den bij ons geïntroduceerd hebben. Vast staat dat men vanaf het begin van de 19de eeuw bij ons experimenteerde met verschillende boomsoorten, op zoek naar degelijk timmer- en brandhout. Mogelijks leverde een succesvolle cultivar van een Corsicaanse den of zelfs een kruising van een Corsicaanse en een Calabrische den (*Pinus brutia*) goed kwaliteitshout en werd die verder gekweekt.

De bomen in Koekelare werden in 1882 aangeplant door de familie Arenberg en geven sinds 1952 hun naam aan deze variëteit. De Koekelare-den zou 20 % sneller groeien dan de gewone Corsicaanse den, een rechtere stam hebben met zeer fijne zijtakken en hout van uitstekende kwaliteit opleveren. Ondanks het feit dat de naam

verwijst naar Koekelare is dit dus een uitheemse boom afkomstig uit het Middellandse Zeegebied.

De soort is vooral geschikt voor een droge en arme grond en levert ook in die omstandigheden een jaarlijkse aangroei van 5 tot 15 m³ hout per hectare op. Zelfs in een natte bodem behoudt de boom zijn groeikracht. Zijn ongevoeligheid voor insectenvraat en windval zijn bijkomende troeven. En toch. De moderne bosbouw heeft het niet voor de Koekelare-den. Als absolute lichtboomsoort vraagt deze boom veel open ruimte en zijn sterke dunningen noodzakelijk om de groeikracht te behouden. Ook spontane verjonging komt niet voor. Vanwege het vele werk (aanplant, snoei en vrijstelling) wordt deze den nog zelden aangeplant. Tenslotte krijgt de boseigenaar alleen voor inheemse soorten een subsidie, niet voor exoten als de Koekelare-den. Misschien is dat wel de voornaamste reden voor het verdwijnen van de soort.

En dan is er de klimaatopwarming. Heel wat mensen kunnen die mooie,

Deze bijna 140 jaar oude bomen (jonkies nog – ze kunnen vele eeuwen oud worden) in het Koekelarebos torenen indrukwekkend boven de omgeving uit. Ondanks hun formaat zijn ze behoorlijk stormbestendig en overleefden ze de gruwelijke storm die in de jaren '90 de helft van het Koekelarebos platgooidde.

lange en droge zomers wel appreciëren, maar er zijn ook minpunten. Onze bomen krijgen het zwaar te verduren. We zien al enkele zomers vroege bladval bij verschillende loofboomsoorten en massale sterfte bij fijnsparren. Voor dat laatste moeten we kijken naar een onopvallend kevertje.

De letterzetter (*Ips typographus*) is een schorskever van nauwelijks een halve centimeter groot die vooral de fijnspar (*Picea abies* – de ‘gewone kerstboom’) dodelijk treft. Mannelijke kevers zoeken op de schors een geschikte plek om zich naar binnen te boren en graven onder de schors een verticale gang van 7 tot 15 centimeter, de ‘moedergang’. Daarna scheiden ze een geurstof af om vrouwtjes te lokken. Een mannetje paart met twee of drie vrouwtjes, waarna deze tientallen eitjes leggen.

De larven vreten gangen dwars op de moedergang waardoor een karakteristiek patroon ontstaat dat een beetje lijkt op de regels van een boek. Van daar de naam ‘letterzetter’. Als je van een aangetaste boom een stuk schors afbreekt kan je dit patroon makkelijk herkennen. Zes weken na de eiafzetting verlaat de volgende generatie letterzetters de boom, op zoek naar een nieuw slachtoffer.

In de laag net onder de schors, de bast, ligt het transportsysteem van de fijnspar. Water en mineralen worden er vanuit de wortels naar de bladeren getransporteerd; voedingsstoffen en reservestoffen, geproduceerd in de bladeren, gaan naar de groeipunten en wortels. Zo gauw de keverlarven de bast van de boom rondom rond hebben aangetast wordt de sapstroom stilgelegd en sterft de boom.

In Duitsland sneuvelden reeds honderdduizenden hectaren bos met fijnsparren door *Ips typographus*. “Europa siddert voor de letterzetter. Gaat deze kever onze bossen opvreten?” schreef het Nederlandse Algemeen Dagblad in juli 2020. “Het klinkt be-

Het typische vraatpatroon van de letterzetter. Foto: Koen Ribus.

dreigend, maar voor het vellen van een boom zijn zo'n vier- tot zesduizend letterzetters nodig” weet de Volkskrant te vertellen. Ook bij ons zie je her en der dode fijnsparren, soms hele bossen. In maart 2019 rapporteerde het Agentschap voor Natuur en Bos dat de letterzetter genadeloos toesloeg in de Limburgse bossen en ook in het Heverleebos en het Meerdaalwoud moesten talloze aangetaste fijnsparren gekapt worden.

De letterzetter is eigenlijk niet te bestrijden. De enige remedie om dit dier te stoppen bestaat erin de zieke bomen te kappen. Daardoor ontstaan open plekken in het bos. Dat bevordert de biodiversiteit en de dode bomen betekenen eveneens meer kansen voor insecten en schimmels. De grote bonte specht vindt letterzetters trouwens overheerlijk.

Letterzetters leven vermoedelijk al even lang bij ons als er fijnsparren aangeplant worden. Normaal gezien pompen fijnsparren de gangen van de letterzetter vol met hars, een uitstekend verdedigingsmechanisme. Tijdens droge en hete zomers, zoals we de voorbije jaren over ons heen kregen, kunnen fijnsparren onvoldoende water opnemen om het hars aan te maken dat de letterzetter weghoudt. Zo krijgt de kever een kans en worden de fijnsparren massaal aangetast.

In een aaneengesloten sparrenplantage betekent een letterzetterplaag een regelrechte economische ramp.

Brengen de oude Koekelare-dennen een oplossing? Met zijn mediterrane voorouders heeft de Koekelare-den minder last van droogte en hitte. De boom heeft minder water nodig om een stevige harslaag te vormen en zo schorskevers te weren. Bovendien groeit de boom uitstekend in een droge omgeving. Met zulke eigenschappen wordt deze ‘oude exoot’ plots weer interessant voor bosbouwers uit heel Europa. Want overal worden zij geconfronteerd met droogte, schorskevers en stervende bomen.

Er is dus heel wat interesse in de Koekelare-den, maar het is niet zo eenvoudig om aan plantgoed te raken. Zaden plukken voor de kweek van nieuwe bomen mag niet zomaar. Dat kan enkel op streng geselecteerde plaatsen. In Vlaanderen wordt enkel op twee locaties in Koekelare en één in Zutendaal (Limburg) zaad geoogst, en dat kan enkel na keuring door en toestemming van de Vlaamse Overheid.

Een boomklimmer klimt daarvoor naar de kruin van de boom, tot 40 meter hoog, en plukt daar dan honderden kegels. In één kegel zitten ongeveer 50 zaadjes. Die kegels

In december 2020 was er heel wat persbelangstelling voor de zaadoogst van de Koekelare-dennen. Om dennenappels mét zaden te kunnen plukken moet je helemaal naar de toppen van de bomen klimmen.

worden vervolgens gedroogd, waarna de zaadjes vrijkomen. Die gaan naar kwekerijen om er nieuwe bomen van te kweken. Na drie jaar zijn die groot genoeg om op hun definitieve groeiplaats aangeplant te worden. Voor alle duidelijkheid: afgevalen dennenappels komen niet in aanmerking. Die zijn meestal helemaal uitgedroogd en bevatten geen zaadjes meer.

De Koekelare-den voelt zich door de klimaatopwarming steeds beter thuis in onze regio. Van Duitsland over Frankrijk en van Polen tot Zweden komt de Koekelare-den in aanmerking voor herbebossing, ter vervanging van fijnsparren. Overal brengt de Koekelare-den redding. En ja, daarbij wordt de ene exoot vervangen door de andere.

Als je een volgende keer op de parking van het Koekelarebos staat, kijk dan zeker eens naar de majestueuze dennen daar. Prachtige bomen met een boeiend verhaal. En over enkele decennia kom je ze misschien wel in heel Europa tegen!

Tekst: Daniël Boens

Foto's: Koen Maertens, tenzij anders vermeld.

MA - DO
9u00 - 18u00
VRIJDAG
9u00 - 19u00
ZATERDAG
9u00 - 13u00

ANDER LOGO - ZELFDE GLIMLACH

biobuurtwinkel

Origin'o

BIO

GUY

NATUURLIJK BIOLOGISCH

BIOGUY - INDUSTRIELAAN 3 - 8820 TORHOUT - 050 22 20 97

ZORG VOOR DE NATUUR PLAATS EEN FIJNSTOFFILTER

FIJNSTOFFILTER - POLVO (OEKOTUBE)

Broucke investeert voor een betere luchtkwaliteit in België. Door de fijnstoffilter van Oekotube kunnen we 95% van het fijnstof uit de rook filteren via ionisatie. Ontdek waarom een Polvo fijnstoffilter van Oekotube een must is voor uw haard.

VOORDELEN

- Het creëert geen trekvermindering voor uw schouw, want het enige dat zich in uw rookkanaal bevindt is een elektrode van 1,6 m.
- Het filtert fijnstof efficiënter dan goedkopere fijnstof-filters. Met de Polvo / Oekotube filter zal 95% van de fijnstofdeeltjes uit uw rook verdwijnen.
- Gemakkelijk in onderhoud. De schoorsteenborstel kan gemakkelijk de elektrode aan de kant duwen zodat uw rookkanaal perfect kan gekuist worden.
- Weinig verbruik: 30 W wanneer de fijnstoffilter werkt en 1 W in de stand-by fase is. Het toestel zal bij detectie van warmte automatisch aanschakelen.
- De filter kan worden gebruikt voor een toestel tot 40 kW.
- Er zijn geen structurele veranderingen nodig in uw woning. Onze Polvo fijnstoffilter kan bovenop uw schouw geplaatst worden.
- Alle fijnstofdeeltjes worden gefilterd, zelfs de kleinste PM1-deeltjes.

BROUCKE
Tulikivi & KachelCenter

Roeselarestraat 92 | 8600 Esen | 0495 680 962
Meulebeeksesteenweg 12 | 8700 Tielt | 051 438 252

www.broucke.be

Neem
contact op
voor
meer info

Overstappen naar Argenta is kinderspel.

Gemakkelijk, gratis en snel.

MARIANNE DEPRAETERE

FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare
051 20 50 94

KANTOOR LEEN TANGHE

FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12, 8820 Torhout
0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA

FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare
051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE

FSMA 113630 cAcB
Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde
051 72 44 11

KANTOOR VANHAECKE

FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke
051 24 46 53

ARGENTA ROESELARE NOORD SFG INVEST BV

FSMA 0741379116
Noordlaan 9, 8800 Roeselare
051 24 01 30

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Een nieuwe voorzitter!

Bijna anderhalf jaar geleden nam Georges Pollentier ontslag als voorzitter van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen. Onder zijn leiding is onze regionale koepel enorm gegroeid, maar na bijna 11 jaar vond hij het tijd om een stapje terug te zetten.

Daar zaten we dan, zonder officiële voorzitter. Op zich geen probleem, het was de aanleiding om alle taken beter over het hele team te verdelen en dat werkt ook perfect. Sofie Declercq nam het leiden van de vergaderingen op zich. Een jaar later, in voorbereiding van onze Algemene Vergadering van juni, hebben we Sofie toch nog eens vriendelijk gevraagd of ze niet officieel onze voorzitter wilde worden. En ze heeft ja gezegd! :-)

We vroegen haar hoe ze in Natuurpunt terecht kwam:

"Na mijn architectuurstudies was het voor mij heel duidelijk: ik miste het om naar de horizon te zien of uit te kunnen waaien zonder mensen of verkeer tegen te komen. Ik zou de studentenstad laten voor wat hij was en weer naar mijn roots in Staden terugkeren. (Dat het gewoon ook goedkoper was om nog eventjes thuis in te trekken, vertel ik er meestal niet bij :-)).

Opeens had ik heel wat extra vrije tijd om in te vullen. Een aanmelding bij de paddenoverzet was een van de eerste dingen die ik deed. Opeens stond ik daar in mijn uppie in het donker met een piepklein lichtje naar amfibieën te speuren. Ik had werkelijk geen flauw idee wat ik zou aantreffen.

En vanaf toen ging het hard. Een eigen tuin in Zarren om mee te experimenteren. Een aanmelding voor de milieuraad waar ik heel wat interessante mensen leerde kennen. Een eerste Natuurpuntcursus, over roofvogels (ik wou weten welke vogel boven de berm hing te bidden). Ik sloot me aan bij de beheernamiddagen op de Blankaart en had eigenlijk ook wel de stiekeme wens om echt iets constructiefs en opbouwends te doen. (Het moet niet altijd in beton en steen zijn.) De natuurbeveiliging heeft mij sindsdien stevig vastgegrepen en zelf laat ik het ook niet meer los.

Toen ik destijds hoorde dat er een nieuwe Natuurpuntkern in Staden werd opgestart, was ik maar wat blij. En omdat de kern deel uitmaakt van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen, rolde ik ook daar het bestuur binnen. De komende twee jaar willen we met het hele bestuursteam verder werken aan de uitbouw van een jonge dynamische regionale koepel met aandacht voor biodiversiteit, erfgoed, milieu en open ruimte in eigen streek."

Je smartphone kan meer dan 22.000 soorten planten en dieren herkennen!

Op 12 mei lanceerde Natuurpunt de vernieuwde versie van de populaire natuur-app ObsIdentify. Maak met je smartphone een foto van een plant of dier en ObsIdentify geeft je de soort. Het is wel belangrijk dat je de app enkel gebruikt voor het op naam brengen van planten en dieren in de 'wilde natuur'. Met foto's van potplanten en huisdieren kan ObsIdentify niks aanvangen.

De app herkent ondertussen 22.303 soorten wilde planten en dieren. Badges en challenges dagen je uit om nieuwe soorten te ontdekken, jij leert

Links Georges Pollentier, die 10 jaar, 10 maanden en 23 dagen onze voorzitter was.
Rechts Sofie Declercq, die hem op 16 juni is opgevolgd. Foto: Peter Lemmens.

de natuur beter kennen en je waarnemingen helpen bij het onderzoek naar de natuur in België.

ObsIdentify is gekoppeld aan de www.waarnemingen.be. Wie de app regelmatig gebruikt, maakt best een account aan. Zo zijn de determinaties via de app niet alleen leuk voor jou als waarnemer, maar belanden ze meteen in de databank van www.waarnemingen.be, met 46 miljoen waarnemingen de grootste natuurdatabank van België.

Met al die data kunnen natuurbeschermers, onderzoekers en beleidsmakers aan de slag. Op die manier is ObsIdentify meer dan gewoon een spelerei. Ook als je weinig van de natuur kent, kan je toch bijdragen aan een betere kennis over de natuur. Meer info op <https://waarnemingen.be/apps/obsidentify/>

Rechtzetting artikel ganzen

In het artikel 'Opmerkelijk veel Kleine rietganzen in Moere Blote en Zeve-kote' uit 'de knotwilg' van april, was

een fout geslopen. Op pagina 6 werd per ongeluk tweemaal dezelfde kaart afgedrukt. Hieronder vind je de juiste versie.

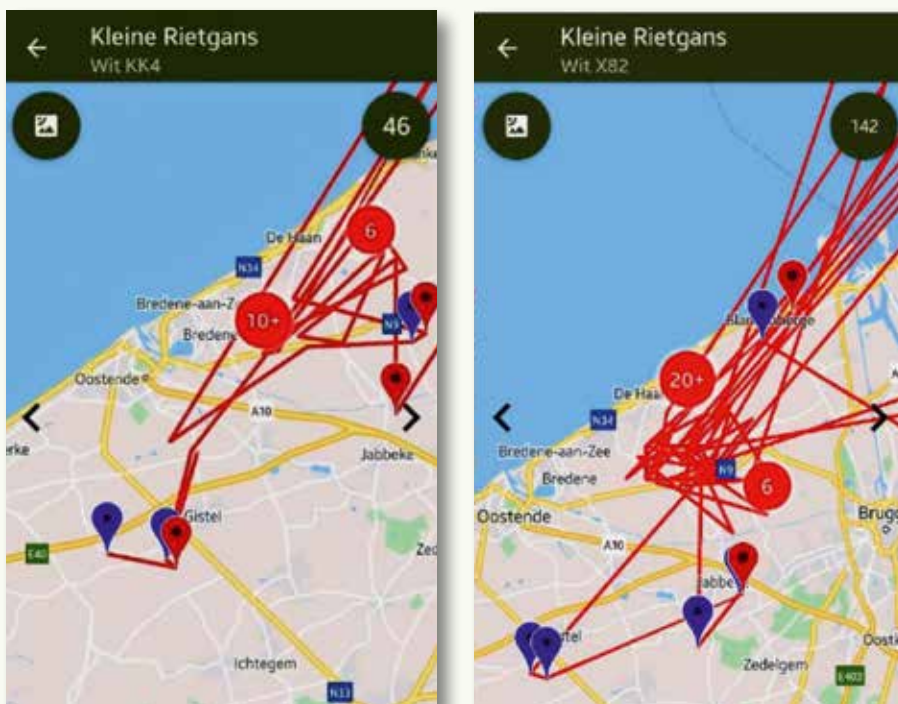

Fig. 2. : screenshot (BirdRingApp.) 'Wit KK4' (een mannetje, geringd 2018) en 'Wit X82' (een vrouwtje, geringd 2015) werden elk 3 maal afgelezen in Gistel e.o.; X82 zat ook in Zerketegem. Let vooral ook op de vele waarnemingen en gebiedswisselingen in de Oostkustpolders. (De rode symbolen staan voor de aflezingen door de auteurs.)

ICHTEGEM

Buizerd in de tuin

Midden mei had Hannelore Demonie uit Ichtegem een hele week een buizerd in de tuin. Buurman Alexander Labaere kon er enkele mooie foto's van maken.

Je ziet de buizerd vaak in open land, zittend op een paal of schroevend op de thermiek. Ze zijn erg gevarieerd qua kleur en tekening: van donkerbruin tot bijna wit. Hij heeft zich de laatste decennia sterk uitgebreid ten opzichte van de jaren zestig, toen de vogel door het gebruik van pesticiden bijna verdwenen was.

Een buizerd in de tuin. Foto: Alexander Labaere.

De buizerd leeft vooral van kleine zoogdieren, zoals woelmuizen en jonge konijnen, maar is niet kieskeurig. Ook aas (verkeersslachtoffers!), amfibieën, vogels, kevers, regenwormen en (jonge) vogels staan op het menu. De buizerd is over het algemeen geen snelle jager. Hij jaagt vooral vanaf een zitplaats laag boven de grond. Bidt ook, maar dan eerder in de zomer en in open gebieden.

Op naar een groene dorpskern?

Ichtegem heeft grootse plannen om de dorpskern te hernieuwen. Hiervoor kon je als Ichtegemnaar tot 30 juni je mening kwijt op de website van de gemeente. Dit plan komt echt niet te laat als je ziet hoe belabberd de dorpskern er aan toe is. Wij hopen dat vele Natuurpunters uit Ichtegem hun mening via de website kenbaar hebben gemaakt.

Onze aandacht gaat vooral uit naar leefbaarheid en openbaar groen. Zoals vele buurgemeenten valt ook Ichtegem ten prooi aan een wildgroei van appartementen. Mensen willen (en/of moeten) kleiner wonen, liefst in het centrum van het dorp. Maar bij mooi weer, en dat hebben deze Coronatijden dubbel en dik bewezen, is er een grote nood aan openbaar groen op wandelafstand. Hier knelt nu juist het schoentje. Er is in de dorpskern bijna geen groene ruimte meer over.

Daarom vragen wij met aandrang om een goede landschapsarchitect aan het werk te zetten om met bomen en struiken de dorpskern terug aan te kleden en zo leefbaarder te maken. De auto's moeten plaats ruimen voor mens en natuur!

Ondertussen zijn de plannen voor een wachtbekken, dat overstromingen in het dorpscentrum moet voorkomen, in een stroomversnelling terechtgekomen. Verscheidene hectaren natuurlijke weiden werden hiervoor aangekocht door de provincie. Voor Ichtegem is dit een unieke kans om een natuurlijk parkgebied aan te leggen op wandelafstand van de kerk. Wie de bufferbekkens bij het station van Kortemark, de Stationsput van Eernegen of het Torwoud bij het Groenhovebos in Torhout al eens bezocht, weet hoe mooi en waardevol zo'n buffergebied kan zijn.

Met zo'n project kunnen gemeente en provincie alle inwoners van Ichtegem een blijvend cadeau bezorgen. Als Natuurpunt willen wij hierbij graag helpen met advies en eventueel beheer. Natuur in de buurt, daar gaan we voor!

KORTEMARK

Bijeneters op bezoek

Vogels bekijken is echt iets dat je beetje bij beetje leert. Soms is het frustrerend en lijkt je eeuwig te blijven sukkelen, zeker als je naar vogelgeluiden begint te luisteren. Maar eens je je weg daar in begint te vinden, gaat er een wereld voor je open. Naar vogels kijken doe je op de eerste plaats met je oren!

Zondag 16 mei draaide ik me om omdat ik iets 'vreemds' hoorde – mijn verrekijker staat nooit ver weg – en ik zag nog net enkele kleurrijke bijeneters laag over mijn tuin cirkelen. Snel in de regen de fiets op, erachteraan, waarna ze een paar huizen verder in een tuin landden.

En dan sta je daar in de stromende regen met een verrekijker en een gsm. Vlug in een paar vogelgroepen gewhatsapt en mijn vondst doorgestuurd naar www.waarnemingen.be. Even later vragen de burens zich verbaasd af wat die mensen met tele's en lenzen daar staan te doen. Een

Bijeneter. Foto: Wim Bovens.

vogel? En hoe ziet die er dan uit? Maar dit zijn ze dus. Een aantal van de toegestroomde twitchers/fotografen kon ze treffend fotograferen. Vijf bijeneters op doortrek, die even landden voor de regen, wat muggen en vliegjes vingen en er na een uurtje weer vandoor gingen. Ik vermoed dat ze uit het oosten kwamen en zuid-

waarts trokken, naar hun broedgebieden. Maar door de opwarming van het klimaat krijgen we ze hier toch ook meer en meer te zien. In 2015 was er nog een zeldzaam broedgeval in Harelbeke. Wie weet... iemand nog een hoop aarde liggen die deze holbewoners mogen gebruiken?

MOORSLEDE

Een aanstormende Vlaamse gaai?

We kregen onlangs enkele foto's toegestuurd van een gaai. Fotograaf van dienst is Zano, een enthousiaste jonge vogelaar uit Dadizele. Als dertienjarige zette hij pas dit voorjaar zijn eerste stappen in de veldornithologie, waarbij hij zijn ouders al enkele keren mee op sleeptouw nam om op stap te gaan met onze vereniging. Dat werden al gauw reuzenstappen, gedreven als hij is en superalert is voor alles wat in zijn gezichtsveld komt.

Deze gelegenheid wilden we niet zo maar laten voorbijgaan, benieuwd ook waar de gaai zijn 'Vlaamse' reputatie vandaan haalt. Ons speurwerk leverde nogal wat tegenspraak op en het is bovendien verrassend onder hoeveel tientallen namen deze kleine kraaiachtige bekend staat. Het woord gaai zou overgewaaid zijn uit Picardië, waar men hem kent als 'geai'. In het latijn gebruikt men ook 'gaius', wat een persoonsnaam is, maar ook 'bont' zou betekenen. Daar werd vaak 'flambant' of 'flamman' aan toegevoegd, wat vlammend betekent. Dit herkennen we in de bruinrode kleur van zijn pluimage met opvallende blauwe accenten.

'Geai flamman': zo zou de 'Vlaamse gaai' dus aan zijn naam gekomen zijn. Een naam die vooral in West- en Zeeuws-Vlaanderen gebruikelijk was. Grasduinend in de etymologie van deze soort duiken nog tientallen andere namen op, van meerkol over (hanne)wuiten tot Spaanse ekster; dit laatste ook wegens zijn vlammende kleuren. Iedereen leek de vogel te claimen, een complete toren van Babel dus waar zelfs de gaai zijn eigen jongen niet meer in zou terugvinden. Laat ons ons dus maar kortweg houden bij gaai, dat bekt lekker... :-)

Spreeuwenwolk

Na een verrassend amfibieënavondje, begin juni, hielden we bij valavond nog even halt bij het bufferbekken

Gaai. Foto: Zano Demeulenaere.

Spreeuwenwolk boven het bufferbekken van Dadizele. Foto: Piet Desmet.

in Dadizele. In het ondiepe water en de rietzomen valt er altijd wel iets bijzonders te beleven. Dat was die avond niet anders...

Op een nabijgelegen GSM-mast hadden een paar honderd spreeuwen postgevat, waarschijnlijk vooral jonge, pas uitgevlogen vogels. Van over het water kwamen er voortdurend nieuwe groepjes aangevlogen, tot de mast er als een overrijpe kersenboom uitzag. Hun slaappleats, dachten we.

Tot ze weer de lucht in gingen, in enkele wolken van naar schatting vierhonderd spreeuwen. Een prachtig

luchtspektakel met de oranje wolken als achtergrond: een langgerekte sliert vogels, dan een compacte bol en daarna weer een rugbybal, om uiteindelijk luid kwetterend in het riet een slaapstek te vinden.

Daar had een aandachtige sperwer op gerekend, die laagvliegend de spreeuwen in dook en daar voor de nodige commotie zorgde. Gelukkig zonder erg. Ik kan me voorstellen dat het moeilijk is om je in die wegspurtende wolk op één prooi te focussen. Uiteindelijk keerde de rust terug en werd de rietzoom de bedstee voor het ganse spreeuwendolkje.

OUDENBURG

Paddenoverzet 2020

Op zaterdag 20 februari plaatsten we afrasteringsnetten en emmers langs de Zeeweg om er de padden en salamanders veilig over te kunnen zetten. We doen dat al verschillende jaren op dezelfde locatie. Ongeveer een maand lang komt er dan elke morgen iemand langs om de gevangen amfibieën over te zetten. Dit jaar konden we daarvoor opnieuw rekenen op een heel gemotiveerde ploeg van medewerkers, vooral ook kinderen en jonge gezinnen. Die kwamen om beurt en 'in bubbel' langs om de emmers te legen. In totaal hebben zij dit jaar 370 padden en 2 salamanders overgezet.

Links een tegendraadse pad, rechts een heel verbaasde vrijwilliger van de paddenoverzet.

Foto's via Erik Vaneygen.

ROESELARE

Meer dan 1.000 soorten in Roeselare!

Op 12 en 13 juni werd er in Roeselare een '1.000-soortendag' of 'bioblitz' georganiseerd. Tijdens zo'n dag of weekend komen natuuronderzoekers en liefhebbers, gespecialiseerd in verschillende soortgroepen, samen in een bepaald gebied om te onderzoeken welke soorten planten en dieren er leven. En dankzij een app als ObsIdentify, die op basis van foto's meer dan 22.000 soorten kan herkennen, kan iedereen nu meedoen.

Voor dit weekend sloegen Natuurpunt, Stadslandschap West-Vlaamse hart en de stad Roeselare de handen in elkaar. Samen onderzochten ze wat er leeft in de bermen, bossen, parken, tuinen en waterpartijen van de stad en haar deelgemeenten. Het streefdoel was om 1.000 verschillende soorten te ontdekken, en dat is gelukt.

De eerste honderd soorten gingen vlot, maar hoe dichter we bij de 1.000 kwamen, hoe moeilijker het werd. Zondagnamiddag begon het er om te spannen, maar rond 21.30 u. haal-

Patrick Crepeele en Peter Hantson bij een bokkenorchis. Het is, voor zover ons bekend, de eerste keer in meer dan 20 jaar dat deze iconische orchideeënsoort in Roeselare werd gespot. Foto: Philippe Deprez.

den we toch de kaap van de 1.000 soorten. Dit aantal zal in de weken na dit weekend nog oplopen omdat specialisten nog bezig zijn om de moeilijkere soorten te determineren. Bij het schrijven van dit verslagje, op dinsdagochtend 15 juni, zitten we al aan 1.058 soorten, een bundeling van

de 3.057 waarnemingen die door 88 natuurliefhebbers werden ingevoerd op www.waarnemingen.be.

Daar zitten natuurlijk heel wat 'gewone soorten' bij, zoals bijvoorbeeld de grote brandnetel, fluitenkruid en scherpe boterbloem, maar ook 51

zeldzame tot zeer zeldzame soorten. Het is fijn om te ontdekken dat botanische pareltjes als bokkenorchis, paarse morgenster en steenanjer kunnen overleven in en rond de stad. Of dat er bij het fietspad langs de spoorweg en op het oude kerkhof zeldzame bijensoorten rondvliegen zoals de geelgespoorde houtmetselbij, de gedoornde slakkenhuisbij en de slangenkruidbij. Dit biedt mogelijkheden om met een gericht beheer de natuurwaarde van de stad flink op te krikken.

Later in juni werden de definitieve resultaten voorgesteld, maar op dat ogenblik was deze 'knotwilg' al in druk. Daarom komen we in een volgende editie van 'de knotwilg' graag nog eens terug op deze 1.000-soortendag.

Als een bedrijf een groene voortrekker wordt...

Het moet een goed jaar geleden zijn wanneer we door de directie van Roularta gevraagd werden om mee rond de (groene) tafel te komen zitten. Ze wilden een andere weg inslaan met de inrichting van het reservegebied voor hun bedrijf, zo'n vier hectare aan de rand van de stad. Dat was al enkele jaren duidelijk, want een kort gemaaid, steriel gazon vond je er al even niet meer. Maar tot dan toe waren we gewoon toeschouwers die mee konden genieten van de margrietten, knoopkruid en rolklaver.

Tot we die uitnodiging kregen om als volwaardige partner / adviseur, samen met hun eigen groendienst, een vertegenwoordiger van het ANB en een landschapsarchitect, na te denken over de invulling van dit gebied. Het bedrijf wou resoluut de weg inslaan naar meer biodiversiteit en daarbij een voorbeeldrol spelen. Een Europees project, de 'Green Deal', kreeg zo in Vlaanderen een eigen invulling. Daarbij worden nieuwe partners bijeen gebracht - bedrijven, kennisinstellingen, middenveld en overheid - om de krachten te bundelen rond duurzaamheid en om helemaal klimaatneutraal te worden tegen 2050.

Een van de ambities van Roularta is inzetten op biodiversiteit. In de eerste, eerder aftastende contacten rees al gauw het idee om via wilde planten bestuivers aan te trekken. Een inlandse struikengordel deed hetzelfde om broedvogels in het parkgebied te krijgen. Idem met een halfnatuurlijke vijver voor amfibieën en libellen. En er was ook de wensdroom om met een symboolsoort op de site te kunnen uitpakken. Hiervoor werd vorig jaar een torenvalkkast geplaatst.

De resultaten kwamen sneller dan verwacht. Mezen bezetten in een mum van tijd alle nestkasten, en gaai, grasmus, groenling, tjiftjaf en zwartkop zijn er vaste broedvogels geworden. Bij de broedvogelinventarisatie dit voorjaar had er zich een stel do-daarzen genesteld en bij een nestkastcontrole op 3 juni zagen we de eerste 3 jonge valken in de nestbak. Van zo'n snelle respons stonden wij ook versteld.

Maar er is meer. De familie Denolf wil anderen ook inspireren door een versnelling hoger te schakelen met

groene, klimaatrobuuste projecten. Dit najaar worden ongeveer 15.000 inheemse bomen geplant in het middeendeel van het parkgebied, dat oorspronkelijk woonuitbreidingsgebied zou worden. Verder wordt door een aangepast maai-beheer ingezet op de versnelde vershraling van het verstgelegen hooiland, om zo bloemenrijk grasland te creëren.

Dat deze aanpak inspirerend kan werken op particulieren, bedrijven en (plaatselijke) overheden, is deze lente met 'Maai Mei Niet' ten overvloede bewezen. Ineens weer bonte bermen en tuinen als blikvanger, en nectarbronnen voor onze wilde bijen en andere insecten.

Hiervoor gaven de redactie van Knack, Bond Beter Leefmilieu, 'Het Ministerie voor Natuur', KU Leuven en Velt samen een voorzet die kan tellen! Voor resultaten en inspiratie zie www.maaimeiniet.be. Of zoals een andere slogan terecht beweert: "Eens niets doen (voor de natuur) doet duidelijk veel!"

Directielid Francis Denolf en Piet Desmet van Natuurpunt Mandelstreke bij de torenvalkbak en het infobord dat Filip Cardoen schilderde voor ons jubileumjaar. Straks feest/bubbels bij het ringen van de jongen! :-). Foto: Kristof Pattyn.

Gierzwaluwen

Eind april, net voor de gierzwaluwen weer in groten getale uit hun overwinteringsgebieden in Afrika terugkeerden, konden we nog snel onze laatste duplexbakken van eigen makelij plaatsen. Daarvoor kregen we een plekje aangeboden tegen de hoge gevel van een Natuurpuntlid uit Roeselare.

Ook nadien liepen er nog aanvragen binnen, maar door materiaalgebrek konden we daar niet op ingaan. Gelukkig biedt de samenwerking met het stadlandschap nieuwe perspectieven. Op het ogenblik dat je dit leest loopt het broedseizoen van de gierzwaluwen op zijn laatste benen, maar dat neemt niet weg dat we nog altijd gevelbakken op nieuwe plaatsen kunnen hangen. Hiervoor krijgen we logistieke steun van de provincie: een hoogtewerker werkt toch een pak veiliger en vlotter dan een wiebelende ladder.

Wie denkt een goede plek te kennen om extra nestbakken op te hangen, mag dat zeker laten weten aan

Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com) of kan contact opnemen met stadlandschap West-Vlaamse hart (westvlaamsehart@west-vlaanderen.be).

Wordt het stadsbos een pretpark?

De stad, de provincie en Westtoer zijn het principeel eens om een 30 meter hoge uitkijktoren te bouwen in het noordelijke deel van het stadsbos. Ik vraag me af wat de meerwaarde is van dit project. Een formidabel uitzicht op de ring N32? Op het stort? De industriële groententeelt? De geplande luxeverkavelingen? De nieuwe McDonalds? En een bosje van zo'n 35 hectare, oftewel 1/3e van het geplande stadsbos? Natuurpunt Mandelstreke pleit er voor om dit project op te bergen. De vrijgekomen gelden - € 225.000 - kunnen veel beter geïnvesteerd worden in de versnelde uitbreiding van het stadsbos.

Zoals al even aangehaald: in en rond het stadsbos blijven er plannen opduiken om een 5-tal (luxe)verkavelingen te realiseren. Wat is de meerwaarde daarvan voor het stadsbos?

Een privatisering van delen van het (toekomstige) stadsbos is totaal asociaal van aard. Wij pleiten voor een stadsbos voor iedereen.

Als klap op de vuurpijl vraagt McDonald's een vergunning voor een tweede vestiging in Roeselare. Jawel: aan de rand van het stadsbos. Wat dat voor het stadsbos betekent? Nog meer verkeer; nog meer zwerfvuil... En het zet de deur wagenwijd open voor andere activiteiten en diensten die niets te maken hebben met natuur en rustige recreatie.

Deze bedreigingen illustreren de visie van Roeselare op ruimtelijke ordening: alles kan overal neergepoot worden. En nu de grond binnen de N32, de grote ring, zowat helemaal onder het beton ligt, wordt er uitgekeken naar het buitengebied. Wil Roeselare nu echt die bedenkelijke 9e plaats behouden in de betonranking? (Zie het 'betonrapport' van Natuurpunt - zoektermen 'betonrapport Natuurpunt'.)

Bij iedere bestelling van uw drukwerk, promomateriaal,... bij **Mr-Print doneren**

wij **3%** aan **natuurpunt**

Diksmuidesteenweg 54 || Staden
0495 78 94 74 || info@mr-print.be || mr-print.be +

- || Offset en digitaal
- || Familie en handels
- || Promomateriaal
- || Stempels
- || Van ontwerp tot levering

 Paper is Nature
IGEPA

STADEN

Sinusbeheer Vijfwegenpoel

De Vijfwegenpoel ging vorig jaar voor het eerst bloeien nadat het perceel werd ingezaaid als bloemrijk hooiland. Midden de eerste lockdown kwamen mensen van heinde en verre kijken naar de witte bloemenzee, gevormd door een massa bloeiende margrietten. Ook dit jaar bloeit het hooiland, maar er is al wat meer variatie te zien. Margrietten en scherpe boterbloemen kleuren het natuurgebied overwegend wit en geel.

De twee stroken die om de twee jaar zouden worden geploegd en in-

gezaaid met een akkervogelmengsel, blijken het niet zo goed te doen. We waren daar vooral akkerdistels aan het kweken en moesten die steeds maaien om ze wat binnen de perken te houden. Die twee stroken nemen we vanaf dit jaar ook op in het maaibeheer.

Dat maaien doen we volgens de principes van het 'sinusbeheer'. Eind mei maaiden we een kronkelend sinuspad door het hooiland (zie ook de coverfoto van deze 'knotwilg'). Het voordeel daarvan is dat er meteen een wandelpad is, zodat bezoekers dwars door de bloemen kunnen wandelen zonder dat alles

platgelopen wordt. Door het pad te laten te kronkelen creëren de plekken waar het warm en windstil is, microklimaatjes waar vlin-ders en andere insecten enorm van profiteren.

Elk jaar trekken we een ander pad zodat er in ruimte en tijd steeds weer variatie is. Aan het begin van de zomer maaien we dan één kant van het pad, op het einde van de zomer de andere kant. Sommige randen en stukjes mogen gewoon blijven staan en gaan zo de winter in. Daar overwinteren dan weer insecten en hun eitjes.

Piet en Sofie maaiden een slingerend sinuspad door het bloeiende hooiland. Foto: Steven Demyttenaere.

TORHOUT

Egel in nesten

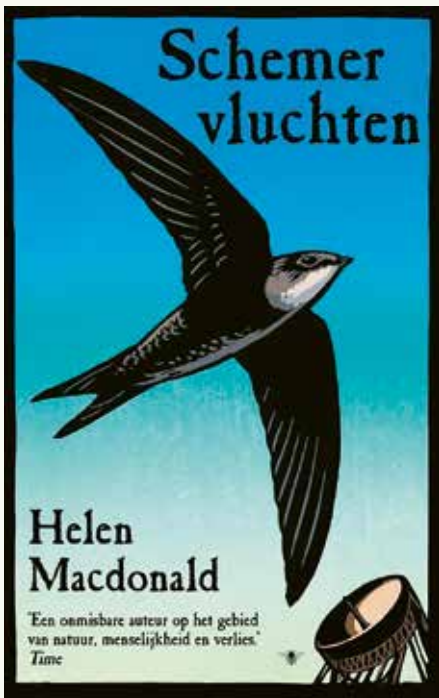
In Groenhove, naast de visvijvers, vind je de bloemenweide waar veel wilde bloemen zomaar mooi staan te wezen. Een voorbijganger ziet tussen die kruiden een egel die zich voortsleept, twee van zijn pootjes verstrengeld in visdraad. De egel

laat zich gewillig vangen, maar ziet er toch uitgeput en mager uit. Met de hulp van een visser kunnen we voorzichtig de fijne nylondraad verwijderen. Eindelijk weer vrij!

Er worden hier niet alleen blikjes en mondmasters achtergelaten, maar

jammer genoeg ook veel visdraad. Daarom een warme oproep: gooi niets weg in de natuur en zie je iemand anders dit doen, spreek hem/haar daar dan vriendelijk op aan.

Schemervluchten: diepzinnig en leerrijk

Helen Macdonald (1970) is een Britse schrijfster, dichter, illustrator, valkenier, geschiedkundige en natuuronderzoeker die verbonden is aan de afdeling wetenschapsgeschiedenis en -filosofie van de Universiteit van Cambridge. Zo'n veelzijdigheid zou al moeten volstaan om haar natuuressaybundel *Schemervluchten* (De Bezige Bij, Amsterdam, 2021, 320 p.) op zijn minst eens te doorsnuisteren. Maar misschien las u al haar bekroonde bestseller *De H van havik* of valt u voor de gierzwaluw die de voorkeur siert, haar favoriete vogel, waarover zij schrijft: *"Gierzwaluwen zijn magisch zoals alles wat we net niet helemaal kunnen bevatten"*. Voor wie meer wil dan een louter beschrijvend natuurboek is het diepzinnige *Schemervluchten* een echte aanrader.

Helen Macdonald neemt je in elk van de veertig hier verzamelde essays mee in haar persoonlijke over-

peinzingen over natuurbescherming, vrijheid en gevangenschap, mens en dier of haar heimwee naar het oude platteland, gedachten die zij telkens weet te verbinden aan rake observaties, weetjes en wetenschappelijke studies. Haar teksten doen ons niet alleen beter kijken naar het leven om ons heen, maar laten ons ook de natuurlijke omgeving op een andere manier ervaren, voelen of zelfs er troost uit putten. Zij schrikt er niet voor terug, alhoewel zelf wetenschapper, de onstuitbare drang naar meten en weten te relativiseren. *"Het blijkt dat de wereld wel eens zo complex zou kunnen zijn dat we hem niet helemaal kunnen doorgronden"*, zo schrijft ze en de vele wonderbaarlijke natuurverhalen die ze ons voorschotelt, lijken haar alleen maar gelijk te geven.

Ik wil hier slechts enkele fragmenten uit de bundel aanhalen, want de lezer beleeft er veel meer plezier aan wanneer hij/zij het allemaal zelf kan ontdekken. De getuigenis over nachtelijk vogelspotten vanop de Empire State Building in New York, op driehonderd meter boven straatniveau, is zo'n verhaal dat men niet licht vergeet. *"Misschien lijkt de lucht leeg, zoals we ooit dachten dat de diepzee een levenloze leegte was."* De auteur ontwaart tal van soorten die tijdens hun jaarlijkse trektocht overvliegen, maar tegelijk raken veel zangvogels gedesoriënteerd door de felle lichtstralen die de wolkenkrabbers 's nachts kleurrijk belichten. De vogels raken in de war en overal in de Amerikaanse grootsteden vind je dode of uitgeputte exemplaren aan de voet van de hoge gebouwen. Ze vliegen tegen de ramen aan en vallen spiraalsgewijs naar beneden. Jaarlijks vinden er alleen al in New York meer dan honderd-

duizend de dood. Natuurbeschermers proberen de eigenaars van wolkenkrabbers ervan te overtuigen de lichten te doven en op die manier zowel energie als vogellevens te redden.

Gevoelens zijn in Macdonalds essays nooit ver weg. Wanneer zij het over de spectaculaire vluchten van spreeuwenwolken heeft, die ontstaan doordat elke vogel extreem snel de bewegingen van de zes of zeven soortgenoten om hem heen nadoet, dan benadrukt zij de angst die er aan de oorsprong van ligt. In de lucht is angst immers de factor die de vorm van de zwermen bepaalt, die druk op de spreeuwen uitoefent en vervormingen veroorzaakt. Een donkere golf die door een menigte spreeuwen trekt is vaak een reactie op een roofvogel die hongerig de zwerm induikt. Een wandeling door een winterbos doet haar dan weer verlangen naar een geestelijke rust en leert haar *"dat het belangrijk is om na te denken over het verleden. Ze kunnen de klok vijf uur voor je terugdraaien, vijf dagen, vijf eeuwen, alles tegelijk. Ze zijn hout, bodem en rottende bladeren, rijp die oogt als bont van kristal, smeltende sneeuw die 's nachts is gevallen, maar ze zijn ook oorden waar diverse tijdsgewrichten in elkaar grijpen. De winterboslucht knispert van de mogelijkheden."* Waarnemingen, gedachten en poëzie: alles vloeit hier ineen.

Zwanen, kraanvogels, hazen, mieren, paddenstoelen, wolkenlierten en zelfs varkens passeren de revue, maar laten we tot slot en met een knipoog naar het vorige nummer van *De Knotwilg* ('Gierzwaluw m/v kiest voor luxeloft', p.37-41) eindigen met de gierzwaluw. Macdonald kan haar fascinatie voor deze

vogel niet wegsteken: ze spotten met grenzen, bouwen hun nesten met allerlei dingen die ze uit de lucht plukken en op warme zomeravonden stijgen ze ineens hoger en hoger om helemaal uit het zicht te verdwijnen. Zulke hoge vluchten worden schemervluchten genoemd, *vesper flights* in het Engels, naar het Latijnse *vesper*, 'avond'. "De *vespers* zijn ook het *avondgebed*, het laatste en het meest ingetogen gebed van de dag, en ik heb *vesper flights* altijd een prachtige term gevonden, van een oneindige melancholie." En zoals steeds breidt de auteur aan de heerlijke bladzijden over de gierzwaluw nog een vervolg, in de vorm van een levensles. "We hoeven niet allemaal tot grote hoogte te stijgen, net zoals veel gierzwaluwen geen schemervluchten uitvoeren omdat ze druk in de weer zijn met eieren en jongen. Maar als gemeenschap hebben we zeker mensen nodig die, tot ieders welzijn en om het bestaan

de moeite waard te maken, helder de dingen zien die zo gemakkelijk door het leven van alledag aan het zicht worden onttrokken, dingen waarop we onze koers moeten afstemmen of juist niet. Gierzwaluwen zijn mijn fabel over gemeenschapszin, die ons leert hoe we de juiste beslissingen kunnen

nemen wanneer er zwaar weer op til is, wolken die als een donkere warboel opdoemen aan onze horizon." Lees en herlees *Schemervluchten* en je kijkt voortaan met andere ogen naar de natuur.

Johan Strobbe

KlusTor
XAVIER
DRAAGT ZORG VOOR JE THUIS

KLUSJESDIENST 0488/811 245
info@klustor.be • www.klustor.be

0496 88 42 41 - info@fullenergy.be
Rondevijverstraat 5 - 8820 Torhout

**Ben je op zoek naar een
super zonnepaneel-
installatie met batterij?
Dan ben je bij ons op het
juiste adres.**

Bezoek zeker onze
facebook.

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

FIRMA
BEEL
the power of service

Diksmuidsesteenweg 394
8800 Roeselare
T 051 32 06 50
www.tuinbouwbeel.be

ALLE MACHINES VOOR DE TUIN!

STIHL

FIRSTSTOP
BANDENSPECIALIST

BANDEN VANDEWALLE

**Al meer
dan 30 jaar
uw
bandenspecialist!**

**Voor alle auto-,
vrachtwagen-
& landbouwbanden**

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
Sint-Jansstraat 161 - Staden

Ma-vrij: van 8 tot 12

& 13 tot 18 uur

Zat: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Koekuitstraat 2
8800 Roeselare

ward_vanhooren@hotmail.com
0032 496 43 04 05

- Advies duurzaam boombeheer
- Boomonderzoek
- Klimmend snoeien
- Aan- en verplanten van bomen
- Groeiplaatsinrichting en -verbetering
- Boomvriendelijke aanleg van uw tuin

Ward Vanhooren

Your tree, our care

Care for Trees

BTW: BE0827 967 056

**Uit sympathie
Joost Desmet**

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Isjechelaan 1 - 8970 Poperinge
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Renewi geeft uw afval weer energie!

Renewi Belgium nv

Regenbeekstraat 7C - Roeselare

Tel. 051 23 20 11 - www.renewi.be

GRATIS HUISBATTERIJ

BIJ INSTALLATIE ZONNEPANELEN,
DANKZIJ DE SUBSIDIES*

Sla uw energie *intelligent* op

Wie een thuisaccu overweegt is klaar voor de toekomst. Wees voorbereid op de in 2022 komende capaciteitstarief en variabele uurprijzen van elektriciteit. Wie volgend jaar een zonnepaneel installatie met batterijen plaatst doet **dubbel voordeel**. Want in 2021 krijgt u "**gratis**" de batterijen bij een zonnepaneel installatie, dankzij de subsidies.

*Dankzij subsidies van het Vlaams Gewest kan je tot €1500 besparen bij de aankoop van zonnepanelen en tot €3200 op je thuisbatterij.

INTELLIGENT WONEN

Bruggesteenvweg 21
Gits-Hooglede

www.intelligentwonen.be

0475 34 67 37

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Paradijsstraat 2 - Roeselare-Beveren
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

*Houthandel
Carpentier*

Gitsbergstraat 53
8830 Hooglede-Gits
Tel. 051 20 20 04
Fax 051 24 59 52

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

brochures

folders

boeken

doosjes

lowyck
producent
van drukwerk

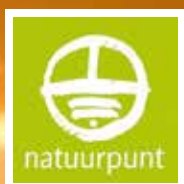

biovita

Torhoutsesteenweg 179
St. Andries Brugge

Maalsesteenweg 299
St. Kruis Brugge

Meensesteenweg 51
Roeselare

JONG NATUURVERKENNERS TORHOUT & KOEKELARE

Ben jij tussen 8 en 13 jaar oud en een megafan van de natuur? Wil je eekhoorns, salamanders, vlinders en nog veel meer ontdekken? Houd je er van om met vrienden de natuur in te duiken? Dan ben je van harte welkom bij onze 'Jong Natuurverkenners' in Torhout of Koekelare.

We komen 1 keer per maand samen in de natuur en trekken er op onderzoek uit. Na onze expeditie spelen we een spel in het groen. En soms steken we zélf de handen uit de mouwen om de natuur een handje te helpen.

In Torhout spreken we af op de 2e zondagvoormiddag van de maand, telkens van 9.30 u. tot 11.30 u. In Koekelare kan je je elke 3e zaterdagmiddag van de maand komen uitleven, telkens van 15 u. tot 17 u.

Inschrijven via de website van Natuurpunt (zoekterm 'Jong Natuurverkenners Torhout' of 'Jong Natuurverkenners Koekelare'). De eerste activiteit kan je eens komen proeven van onze werking en betalen doe je pas daarna. Kostprijs leden € 35/jaar, niet-leden €42/jaar.

PROGRAMMA:

Torhout	Activiteit	Koekelare
zo. 12/9/21	Openingsfeest in het bos	za. 18/9/21
zo. 10/10/21	Nootjesspeurtocht	za. 16/10/21
za. 30/10/21	Halloween: dieren van de nacht	za. 30/10/21
zo. 14/11/21	Vol met witte stippen	za. 20/11/21
zo. 12/12/21	Pluimen op het water	za. 18/12/21
zo. 9/1/22	Winter in het bos	za. 15/1/22
zo. 13/2/22	Mos, mos, mos, wat groeit daar in het bos	za. 19/2/22
zo. 13/3/22	Piep, hier is de eerste bloem	za. 19/3/22
zo. 10/4/22	Salamanderzoektocht	za. 16/4/22
zo. 8/5/22	Slotactiviteit voor het hele gezin	za. 21/5/22

PS: Zin om af en toe mee een activiteit te begeleiden? Goesting om je verwondering voor de natuur door te geven? Neem dan contact op met:

Voor Torhout: Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com)
Voor Koekelare: Neal Janssens (janssensneal@gmail.com)

V.L.: Xavier Dirix, Werkenstraat 46, 8820 Torhout - NP Natuurpunt, Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde

mr-print.be

activiteitenkalender

OPGELET

Of de activiteiten hieronder effectief kunnen doorgaan hangt af van het coronamaatregelen op dat ogenblik. De laatste info daaromtrent vind je op onze Facebookpagina's, in onze nieuwsbrieven en op onze websites. We moeten ook vragen om VOOR ELKE ACTIVITEIT in te schrijven via de website van Natuurpunt (tenzij anders vermeld). Zo kunnen eventuele risicocontacten opgespoord worden en kunnen we je ook een seintje geven als er iets wijzigt aan onze planning. Verder willen we je vragen om de organisator te verwittigen als je uiteindelijk niet mee zou kunnen. Zo kunnen we je plaats openstellen voor andere geïnteresseerden. Ten slotte blijven afstand houden, je handen ontsmetten en een mondmasker dragen voorlopig verplicht tijdens de activiteiten.

'De Grote Vlindertelling' van Natuurpunt

In je eigen tuin

• Van zaterdag 3 tot en met zondag 25 juli

Juli is de vlindermaand bij uitstek en dus organiseert Natuurpunt opnieuw een editie van 'De Grote Vlindertelling'. Tel samen met je gezin, familie of vrienden de vlinders in je tuin en geef de resultaten door aan Natuurpunt. Zo maak je deel uit van het grootste vlinderonderzoek in Vlaanderen en help je om de natuur in de Vlaamse tuinen in kaart te brengen. Om mee te doen volstaat het om 1 keer 5 minuten te tellen, maar voor de onderzoekers is het nóg interessanter als je meerdere dagen telt.

Meer info op www.vlindertelling.be. Daar kan je ook je resultaten doorgeven. En kan je echt niet wachten?

Je kan het hele jaar door vlinders melden via www.waarneming.be (registratie vereist).

Organisatie: Natuurpunt

36e Sint-Janskruidwandeling Ledegem

• Zondag 4 juli om 14.30 u. (17 u.)

Magda Demeyere en Gilbert Vandekerckhove nemen je mee langs een stukje van de Kezelbergroete in Ledegem, waar ze vertellen over de plaatselijke plantengroei, de geneeskrachtige werking en de volkse gebruiken ervan. **Afspraak naast het voormalig stationsgebouw van Ledegem, te bereiken van de Papestraat (start Kezelbergroete) of via de Stationsstraat (zie wegaanuiding ter plaatse).** Meer info bij Roland Allegaert (056/501.742) of Magda Demeyere (056/500.318).

Organisatie: Natuurwerkgroep De Kolleblomme i.s.m. NP MANDELSTREKE & NP KERN DE REIGER

Weekwerkdag in het Groenhovebos Torhout

• Dinsdag 6 juli om 9u. (12 u.)

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep vrijwilligers ga je aan de slag om de familiewerkdag van zondag voor te bereiden. En daarvoor hoef je echt geen natuurspecialist te zijn: iedereen is welkom. Je geniet van de natuur, doet aan fitness, wordt helemaal zen en leert sympathieke Natuurpunters kennen. Kies je voor licht werk of houd jij net van een uitdaging? Er is altijd wel iets te doen!

- De meeste percelen die we aan-

kochten staan vol uitheemse planten en overal vind je afsluitingen en (prikkel)draad. Deze verwijderen we zodat Groenhove weer een aangenaam bos wordt voor mens, dier en plant.

- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout. We leren je met de bosmaaier werken om deze historische schat in topconditie te houden.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, goed schoeisel en een paar stevige werkhandschoenen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Als de coronamaatregelen nog wat versoepeld worden, kunnen we je weer een drankje aanbieden tijdens de pauze en keuvelen we na de werken bij met een glas of een kopje in de hand.

Organisatie: NP TORHOUT

'Ontdek-je-Plekje' -natuurwandeling: d'Aertrycke Torhout

• Woensdag 7 juli om 19.30 u. (21.30 u.)

Wat is er romantischer dan een avondwandeling in een kasteeltuin? Provinciedomein d'Aertrycke of 'de Maeres' is daar een uitgelezen plek voor. Bekijk zijn prachtige collectie exotische bomen, geniet van de weerspiegeling van het romantische neo-renaissanceskasteel in de vele vijvers of luister naar de avondrust in het duisterende bos.

Je vindt er statige mammoetbomen,

LEGENDE

Aanplantingen
Beheerwerken
Overzetacties

Dia-avond
Fototentoonstelling

Fietstocht

Inventarisatie
Vogels kijken

Protestactie

Campagne
Evenement

Families
en kinderen

Fotografie

Meerdaagse
(bus)reis

Repair Café

Cursus
Lezing
Voordracht

Feest

Insecten
Paddenstoelen
Planten

Natuurwandeling

Vergadering

activiteitenkalender

moerascypressen en tulpenbomen. Op het water wilde eenden, Canadese ganzen en witte zwanen. Verderop in het park en de aansluitende bossen veel wilde planten en dieren. Stuk voor stuk redenen om deze wandeling in dit prachtige park- en bosgebied niet te missen.

Afspraak op de parking van d'Aertrycke, Zeeweg 42 in Torhout. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• **Zondag 11 juli om 9 u. (11.30 u.)**

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep vrijwilligers van 7 tot 87 ga je aan de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. En daarvoor hoef je echt geen natuurspecialist te zijn: iedereen is welkom. Je geniet van de natuur, doet aan fitness, wordt helemaal zen en leert sympathieke Natuurpunters kennen. Kies je voor licht werk of houd jij net van een uitdaging? Er is altijd wel iets te doen!

- De meeste percelen die we aankochten staan vol uitheemse planten en overal vind je afsluitingen en (prikkel)draad. Deze verwijderen we zodat Groenhove weer een aangenaam bos wordt voor mens, dier en plant.

- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout. Om deze historische schat in topconditie te houden is er handenarbeid nodig.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, goed schoeisel en een paar stevige werkhandschoenen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Als de coronamaatregelen nog wat

versoepeld worden, kunnen we je weer een drankje aanbieden tijdens de pauze en eindigen we opnieuw met een biologische broodmaaltijd, geschonken door BIOGUY.

Organisatie: NP TORHOUT

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Koekelarebos & het arboretum

Koekelare

• **Woensdag 14 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

We gaan op stap in het Koekelarebos met zijn unieke arboretum, bijzonder heideveldje en wereldberoemde Koekelare-dennen. In het arboretum vind je boomsoorten van over de hele wereld, waaronder heel wat bijzondere dennen en sparren. Het heideveldje is een stille getuige van hoe ons landschap er honderden jaren geleden bij lag en ook over de majestueuze Koekelare-dennen valt er heel wat te vertellen. Stof genoeg voor een boeiende avond!

Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan / Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Nieuwland

Gistel

• **Woensdag 21 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

We gaan op stap in de Nieuwlandpolders. **Afspraak bij het pompgebraai Gistel/ Moerdijkvaart (kruispunt Nieuwlandstraat/Vaartdijkstraat in Gistel).** Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Beheerwerken in de Vijfwegenpoel

Staden

• **Zondag 25 juli om 9 u. (12 u.)**

Handen gezocht voor de Vijfwegenpoel! Er valt het jaar rond wel iets te doen in

ons natuurgebiedje: bosmaaien, distels verwijderen, hooi harken, hooioppers maken, knotwilgen knotten, plantgoed vervangen, ... We maken er een aangenaam maandelijks werkmoment van en hebben jouw hulp ook nodig! En natuurlijk sluiten we samen af met een drankje, helemaal zoals het hoort. :-) Van maart tot oktober spreken we er elke laatste zondagvoormiddag van de maand af. Meld je vooraf aan door een mailtje te sturen naar natuurpuntgrootstaden@gmail.com zodat we je de week voordien nog even de laatste info kunnen bezorgen.

Afspraak bij de Vijfwegenpoel t.h.v. Kampstraat nr. 17 in Staden. Meer info bij conservator Tom Lemahieu (0478/483.680)

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Bekegem

Ichtegem

• **Woensdag 28 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

Bekegem: een achtergebleven slaapdorp? Of een plek waar je nog rust vindt en mussen op het zonovergoten marktplein? Het is een plek waar uw gids steeds een ingetogen stilte in acht neemt. Om het dorp niet wakker te maken? Waar Sint Laurentius aanbeden wordt. Waar niemand bang moet zijn van besmettelijke ziekten of brandwonden. Waar men met vuur speelt en waar de beschermde kerk een pracht van een monument is, dat men terecht in ere houdt. We wandelen misschien wel langs de Kerkweg, de Witte Molen op de grens met Roksem of de Zeeweg. Genietend van de zomeravond, met een fijne babbel en weer wat extra kennis, keren we terug naar ons vertrekpunt.

Afspraak bij het beschermde Sint-Amanduskerkje van Bekegem, Kerkweg z. nr. in Ichtegem. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

activiteitenkalender

**Vergeet niet om je in te schrijven op www.natuurpunt.be
voor de activiteiten waaraan je wil deelnemen**

Weekwerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• **Dinsdag 3 augustus om 9u.
(12 u.)**

Zie werkdag 6 juli. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwan- deling: het Groenhovebos

Torhout

• **Woensdag 4 augustus
om 19.30 u. (21.30 u.)**

We nemen je mee op een natuurhistorische wandeling in en rond het Groenhovebos. Natuur en historie: Groenhove bulkt er van! Wil je weten hoe een heideveld ontstaat en beheerd wordt? Welke dieren en planten er zich thuis voelen? Welke rol het bos speelde tijdens de Eerste Wereldoorlog en waar je dat nog kan zien? Waarom alle joggers hier vrouwenlopers zijn? Zoals je ziet, stof genoeg voor een boeiende avondwandeling. Bovendien startte Natuurpunt Torhout een paar jaar geleden met 'aankoopproject Groenhove' en ook daar valt heel wat over te vertellen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Zomerwerkdag in 'De Kleiputten' Roeselare

• **Zaterdag 7 augustus om 9 u.
(16 u.)**

Vorig jaar kregen we er de kans niet toe, maar dit jaar gaan we weer aan de slag in dit mooie natuurgebied. Voor het achterstallige beheerwerk hebben we veel handen nodig en ondertussen zal iedereen wel supergemotiveerd zijn, zeker? :-). Grijp je kans om een handje toe te steken in dit stukje natte natuur. Een opluchting om, na al die eenzame maanden, weer samen de handen uit de mouwen te mogen steken. Een verademing! Dit wordt een herontdekking, na anderhalf jaar waarin niets meer vanzelfsprekend was.

De poorten van het gebied zijn nog niet zo lang geleden weer op een kier gegaan en vandaag staan ze wagenwijd open om jullie welkom te heten. Samen vliegen we er in om te graven, te maaien en te snoeien, om nestkasten te controleren, rietmaaisel af te voeren en takkenwallen bij te vullen. Wij zorgen alvast voor alle werkgerief, stevig werkhandschoenen inbegrepen.

's Middags slepen we voor alle werklustigen een smakelijke picknick en de nodige verfrissingen aan. En als de omstandigheden het toelaten, sluiten we tegen 16 u af met een barbecue en een groentenbuffet.

Graag krijgen we vooraf een seintje als je van de partij zal zijn. Zo weten onze gelegenheidskoks meteen wat ze moeten voorzien. Idem als je enkel in de voor- of namiddag kan komen. **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbekke (Roeselare). Meer info en aanmelden bij Piet Desmet (0484/658.233).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• **Zondag 8 augustus om 9 u.
(11.30 u.)**

Zie werkdag 11 juli. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwan- deling: het Doolbos

Ichtegem

• **Woensdag 11 augustus om
19.30 u. (21.30 u.)**

We gaan op verkenning in de buurt van het 'Doolbos', het park bij het 'Kasteel Lantonnois van rode' dat hier eind 18e eeuw werd gebouwd.

Afspraak bij de ingang van het domein, Zedelgemsesteenweg 164-166 in Ichtegem. Meer info bij Georges Pollentier (051/589.418).

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwan- deling: de Stationsput

Kortemark

• **Woensdag 18 augustus om
19.30 u. (21.30 u.)**

We gaan op stap achter het Kortemarkse station. De oude stationsput en de wachtbekkens zijn er uitgegroeid tot een prachtige groene long, pal bij het dorpscentrum. En je vindt hier een grote variëteit aan interessante planten en dieren. **Afspraak op de parking achter het station (kruispunt Nieuwstraat-Stationsplein) in Kortemark. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwan- deling: Stuivekenskerke

Diksmuide

• **Woensdag 25 augustus om
19.30 u. (21.30 u.)**

Stuivekens is een gezellig dorpje op de linkeroever van de IJzer, met de voeten in de polderklei. Het dorpscafeetje, de kas-teelhoeve en het natuurgebied luisteren er allemaal naar de naam 'Viconia'. Als je wil weten hoe dat komt, ga dan mee op stap. Onze gids vertelt je er alles over. **Afspraak bij de kerk van Stuivekenskerke, Stuivekenskerkstraat 1 B in Diksmuide. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Vlinderwandeling in 'De Vierkaven'

Moorslede

• **Zaterdag 28 augustus om 14u.
(16 u.)**

We maken een ontspannende wandeling door 'De Vierkaven' en bekijken welke vlinders we kunnen ontdekken in dit jonge bos. Weet jij wat waardplanten zijn? Hoe een babyvlinder er uit ziet? Wat vlinders eten? En hoe je de verschillende soorten uit elkaar kan houden? Je ontdekt het allemaal tijdens deze wandeling!

Afspraak op de parking van het domein in de Nettingstraat in Moorslede, vlak bij het kruispunt met de

activiteitenkalender

Vagevuurstraat. Carpoolen is aan te bevelen gezien de kleine parking. Of kom met de fiets via de 'Stroroute', de voormalige spoorlijn Roeselare-leper. Fototoestel, verrekijker en vergrootglas kunnen van pas komen. Meer info bij Steven Nuytten (0477/446.772).

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Diensten-centrum Patria

'Nacht van de vleermuis' in het Sterrebos

Roeselare

• Zaterdag 28 augustus om 20.30 u. (23 u.)

De verborgen wereld van Batman en zijn vrienden heeft na vanavond geen geheimen meer voor jou. Vrijwilligers van de zoogdierenwerkgroep geven je eerst een korte uitleg over het leven van de vleermuis. Daarna nemen ze je mee het donkere bos in voor een wandeling van ca. 3 km. We zoeken onze weg over de verharde paden en gaan op zoek naar deze kleine, vliegende 'vampiertjes'. Dat doen we met een 'batdetector', een apparaatje waarmee je hun ultrasone geroep kan omzetten in hoorbaar geluid. En net zoals bij de vogels heeft elke soort zijn eigen typische geluidjes. Een leuke uitstap om met het hele gezin de vakantie af te sluiten!

Inschrijven verplicht. Een hoofd- of zaklamp, een muggenstick en warme kledij kunnen van pas komen. Afspraak op de parking van het provinciedomein in de Sterrebosdreef, net ten westen van het kruispunt met de Moorseelesteenweg. Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Beheerwerken in de Vijfwegenpoel

Staden

• Zondag 29 augustus om 9 u. (12 u.)

Zie beheerwerken 25 juli. Meer info bij Tom Lemahieu (0478/483.680)

Start cursus 'Herkennen van roofvogels'

Ingelmunster

• Donderdag 2 september om 19.30 u. (22 u.)

Roofvogels spreken tot de verbeelding van heel wat natuurliefhebbers, maar hoe herken je al die soorten? Met deze cursus starten we vanaf nul. Aan de hand van sprekende beelden en gerichte observaties legt Emmanuel Desmet de kenmerken en vliegbeelden van roofvogels uit. Natuurlijk gaat hij ook in op de ecologie en de relaties met hun omgeving. Je leert stap voor stap hoe je hierbij te werk moet gaan en waar en wanneer je bepaalde soorten mag verwachten. Een combinatie van 3 theorielessen en 2 praktijklessen in het veld staan garant voor een onvergetelijke roofvogelervaring. Schrijf je dan in via de website van Natuurpunt (zoektermen 'Natuurpunt' en '45377'). Na je inschrijving ontvang je een digitale mailbevestiging en alle informatie in verband met de betaling. Als lid van Natuurpunt betaal je € 30, als niet-lid betaal je € 35. Mocht je na een paar minuten nog geen mail ontvangen hebben, controleer dan of deze niet in je SPAM-box zit. Zo niet, neem dan even contact met ons op.

Afspraak in Natuur Educatief Centrum 't Schuttershuisje, Waterstraat 6 in Ingelmunster. De theorielessen gaan door op donderdagen 2/9, 14/10 en 21/10 van 19.30 u. tot 22 u., de excursies op zaterdag 4/9 van 17 u. tot 19.30 u. en op zondag 7/11 van 13.30 u. tot 16 u. Meer info bij Hendrik Debeuf van NP De Buizerd (0475/365.955) of Johan Bostoën van NP Mandelstreke (0475/381.084 of johan.bostoën@gmail.com).

Organisatie: NP De Buizerd i.s.m. NP MANDELSTREKE

Weekwerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Dinsdag 7 september om 9u. (12 u.)

Zie werkdag 6 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 12 september om 9 u. (11.30 u.)

Zie werkdag 11 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Startactiviteit 'Jong Natuurverkenners Torhout'

Torhout

• Zondag 12 september om 9.30 u. (11.30 u.)

Ben jij tussen 8 en 13 jaar oud en een megafan van de natuur? Wil je bijen, paddenstoelen, planten, salamanders, vogels en nog veel meer ontdekken? Dan ben je van harte welkom bij onze 'Jong Natuurverkenners Torhout'. We komen elke 2e zondagvoormiddag van de maand samen en trekken op onderzoek uit, nadien spelen we nog een spel. Inschrijven via de website van Natuurpunt (zoekterm 'Jong Natuurverkenners Torhout'). Kostprijs leden Natuurpunt € 35, niet-leden € 42.

Programma:

- zo. 12/9: Openingsfeest in het bos.
- zo. 10/10: Nootjesspeurtocht.
- za. 30/10 van 17.30 u. tot 19.30 u.: Halloween - dieren van de nacht
- zo. 14/11: Vol met witte stippen
- zo. 12/12: Pluimen op het water
- zo. 9/1: Winter in het bos
- zo. 13/2: Mos, mos, mos, wat groeit daar in het bos
- zo. 13/3: Piep, hier is de eerste bloem
- zo. 10/4: Salamanderzoektocht
- zo. 8/5: Slotactiviteit voor het hele gezin

Wijzigingen in programma steeds mogelijk, net als extra activiteiten wanneer er zich een bijzonder natuurfenomeen in de buurt afspeelt.

PS: Meer info of zin om af en toe mee een activiteit te begeleiden? Neem dan contact op met Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: NP Torhout

activiteitenkalender

**Vergeet niet om je in te schrijven op www.natuurpunt.be
voor de activiteiten waaraan je wil deelnemen.**

Natuurwandeling over de Kortemarkse heuvelrug

Kortemark

• Zondag 12 september om 10 u. (11.30 u.)

We nemen je mee naar de heuvelrug tussen Houthulst, Kortemark en Staden, landbouwgebied waar ooit het Vrijbos lag. Van op verschillende plekjes kan je genieten van verre panorama's over de zandleemstreek. Ook de bunkers uit WO I, de getuigenheuvels en de restanten van Houthulstbos staan op ons programma. **Afspraak t.h.v. Vlaestraat 22 in Zarren (Kortemark). Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP Ruidenberg

Egelwandeling met knutselmoment voor kinderen

Staden

• Zondag 12 september om 14 u. (16 u.)

Wist je dat een volwassen egel 6.000 tot 9.000 stekels heeft? Dat egels een snelheid van 2 meter per seconde kunnen halen en 's nachts een paar kilometer afleggen? Dat zou je niet denken hé, als je ze zo ziet rondschuifelen in je tuin?! Dit en nog een hoop andere dingen kom je te weten tijdens onze egelwandeling. Ondertussen voorzien we voor de jongste deelnemers - of wie daar zin in heeft - een knutselmoment in de oude school. Wie mee op stap gaat ontdekt enkele 'egelwegels', leert wat ze graag eten en krijgt tips om er voor te zorgen dat ze zich welkom voelen in je tuin. Misschien hebben we ook nog een kleine verrassing, maar dat blijft voorlopig geheim. **Afspraak op de parking achteraan het oude schoolgebouw, Wielewaalstraat 18 in Oostnieuwkerke. Meer info bij Koen Vandeportaele (0497/869.733)**

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Startactiviteit 'Jong Natuurverkenner Koekelare'

Koekelare

• Zaterdag 18 september om 14 u. (17 u.)

Ben jij tussen 8 en 13 jaar

oud en een megafan van de natuur? Wil je bijen, paddenstoelen, planten, salamanders, vogels en nog veel meer ontdekken? Dan ben je van harte welkom bij onze 'Jong Natuurverkenner Koekelare'.

We komen elke 3e zaterdagmiddag van de maand samen en trekken op onderzoek uit, nadien spelen we nog een spel. Inschrijven via de website van Natuurpunt (zoekterm 'Jong Natuurverkenner Koekelare'). Kostprijs leden Natuurpunt € 35, niet-leden € 42.

Programma:

- za. 18/9: Openingsfeest in het bos.
- za. 16/10: Nootjesspeurtocht.
- za. 30/10 van 17.30 u. tot 19.30 u.: Halloween - dieren van de nacht
- za. 20/11: Vol met witte stippen
- za. 18/12: Pluimen op het water
- za. 15/1: Winter in het bos
- za. 19/2: Mos, mos, mos, wat groeit daar in het bos
- za. 19/3: Piep, hier is de eerste bloem
- za. 16/4: Salamanderzoektocht
- za. 21/5: Slotactiviteit voor het hele gezin

Wijzigingen in programma steeds mogelijk, net als extra activiteiten wanneer er zich een bijzonder natuurfenomeen in de buurt afspeelt. PS: Meer info of zin om af en toe mee een activiteit te begeleiden? Neem dan contact op met Neal Janssens (janssensneal@gmail.com).

Organisatie: NP Ruidenberg

Beleef de najaarstrek in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zondag 19 september om 10 u. (11.30 u.)

Hoewel het natuurgebied slechts een beperkte oppervlakte heeft, oefent het een ongelooflijke aantrekkingskracht uit op de vogels in de wijde omgeving. Zeker sinds de recente groei van het aangrenzende Bergmolenbos. Ook massa's doortrekkende water- en zangvogels weten dit rustgebied te appreciëren. Verrassingen zijn in deze periode nooit ver weg en ijsvogel en zeldzame reigersoorten horen daar

zeker ook bij. Reken daarbij de libellen-, sprinkhanen- en vlindersoorten tussen de late herfstbloei en de vele aantrekkelijke bessen, en je weet dat iedereen van deze wandeling naar hartelust zal kunnen proeven en genieten.

Twee natuurgidsen helpen je dit natuurjuweeltje te ontdekken. Iedereen welkom, ook kinderen. Bij nat weer zijn laarzen aan te raden. **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Patrick Crepeele (0474/929.043) of Ann Debrabandere (0473/762.112).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS West-Vlaamse Hart

Beheerwerken in de Vijfwegenpoel

Staden

• Zondag 26 september om 9 u. (12 u.)

Zie beheerwerken 25 juli. Meer info bij Tom Lemahieu (0478/483.680)

Trektellen op de Hoogledeberg

Hooglede

• Zaterdag 2 oktober vanaf 8 u. (11 u.)

De vogeltrek is een fenomeen dat de mens al eeuwenlang boeit. Miljoenen vogels wagen elk jaar weer de grote trek van en naar hun overwinteringsgebieden en op veel plaatsen tellen vrijwilligers dan de vogels die voorbij vliegen. Voor de eerste keer organiseren we zo'n trektelling in Hooglede. Van 's morgens tot 's middags noteren we al wat er passeert.

Ook als je nog niet veel van vogels of hun geluiden kent, kan dit iets voor jou zijn. De vrijwilligers van de vogelwerkgroep helpen minder ervaren vogelaars bij het determineren van wat er voorbijkomt. Heb je zelf een verrekijker of telescoop, breng die dan zeker mee. Ook een (kampeer) stoeltje kan handig zijn. Je kan elk moment aansluiten of langskomen.

Afspraak op de parking van de nieuwe begraafplaats (kruispunt Kleine Noordstraat / Veldstraat). Meer info

activiteitenkalender

bij Johan Bostoen (0475/381.084 of johan.bostoen@gmail.com).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Weekwerkdag in het Groenhovebos

Torhout

· Dinsdag 5 oktober om 9u. (12 u.)

Zie werkdag 6 juli. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

11e 'Repair Café' met Torhout Content

Torhout

· Zaterdag 9 oktober vanaf 13.30 u. (17 u.)

Torhout Content organiseert samen met Femma Torhout, Natuurpunt Torhout en Netwerk Bewust Verbruiken opnieuw een 'Repair Café'. Handige Harry's en Henriëttes staan er klaar om, samen met jou, je kapotte spullen te herstellen. En dat kan van alles zijn: een fiets, een botte kettingzaag, een elektrisch toestel dat niet meer naar behoren werkt (zelfs een computer!), een beschadigd juweel of een kledingstuk met een gaatje erin. Opgelet: het is niet de bedoeling dat je je spullen zomaar komt afgeven. Neen, wij herstellen dit samen met jou en leren je hoe je het defect de volgende keer zelf kan verhelpen.

Afspraak in 't Bourgondisch Hof (Ganzevijverstraat 4, Torhout) waar Tordale zorgt voor een gezellige ontvangst. Vooraf inschrijven hoeft niet, maar is wel handig zodat we het nodige materiaal kunnen voorzien. Stuur een mail naar rdebailie@gmail.com of bel 0484/481.547. Herstellingen zijn gratis; enkel voor eventuele wisselstukken moet je betalen. Een vrije bijdrage voor de werking van het 'Repair Café' is steeds welkom. Meer info op www.torhoutcontent.be of www.repair-cafe.org.

Organisatie: Torhout Content i.s.m. Femma Torhout, NP TORHOUT & Netwerk Bewust Verbruiken

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

· Zondag 10 oktober om 9 u. (11.30 u.)

Zie werkdag 11 juli. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Koekelarebos & het arboretum Koekelare

· Zondag 10 oktober om 10 u. (11.30 u.)

Zie wandeling 14 juli. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Nieuwbouw & verbouwingen Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER

DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuurwerkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van NP Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuurwerkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Wie in Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft, kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deelname aan betalende activiteiten.

Met een Roeselaarse vrijetijdspas krijg je 50% korting, met het Torhoutse sociaal tarief 75 %. Meer info bij de bevoegde diensten in Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaal.huis@torhout.be of 050/221.233).

Als lid van Natuurpunt ben je tijdens alle Natuurpuntactiviteiten verzekerd voor Burgerlijke Aansprakelijkheid, Lichamelijke Ongevallen en Rechtsbijstand. Opgelet: dit geldt niet voor wie geen lid is en/of enkel een abonnement heeft op 'de knotwilg'. Als cursist, occasionele medewerker of vrijwilliger ben je sowieso verzekerd. Daarvoor maakt het niet uit of je lid bent.

Wil je een wandeling met natuurgids boeken voor je familie of vereniging? Neem contact op met de plaatselijke conservator of voorzitter (zie p. 43 van deze 'knotwilg').

Klimaatwijziging en vogels

Het valt steeds feller op dat het klimaat verandert, ook hier bij ons. De uitzonderlijke droogteperiodes en de extreme hittegolven van de laatste jaren maken duidelijk dat er iets op til is. Als mens kunnen we daar tot nu toe wel mee omgaan, ook al is het soms lastig, maar voor onze wilde dieren is het echt aanpassen.

Wat als je hier als trekvogel toekomt, een nest bouwt, eieren legt en die uitbroedt, om dan te ontdekken dat de rupsen al te groot zijn om je aan je jongen te voederen? Of de grond zo uitgedroogd is dat je geen regenworm meer te pakken krijgt? Soms heeft de klimaatopwarming dramatische gevolgen.

Maar het is niet allemaal kommer en kwel. Voor andere soorten is het net een zegen dat het klimaat opwarmt. Sommige vogels doen zelfs de moeite niet meer om naar hun overwinteringsgebieden te trekken. Met wat geluk is het voedselaanbod ook tijdens de winter groot genoeg, maar dat is een gok. Wordt het niet te koud? Dan ben je in de lente het eerst in het land en kun je kiezen uit de beste territoria. Wordt het toch nog eens echt winters? Dan wordt het, zeker als je een insecteneter bent, moeilijker om aan voedsel te geraken en red je het misschien niet.

Twee prachtige vogels die zich aan die laatste strategie wagen zijn de roodborsttapuit en de Cetti's zanger. Die nemen in heel Europa enorm toe als broedvogel.

De roodborsttapuit is een tamelijk kleine zangvogel, 11,5 tot 13 centimeter lang is. Het mannetje heeft een opvallend verenkleed met zwarte kop, witte halszijden en mooie feloranje borst. Het vrouwtje is min-

der uitbundig gekleed, met bruin gestreepte bovendelen, maar mag ook gezien worden. Zij houden van een halfopen landschap en bij ons vind je ze meestal aan de kant van rietkragen en waterlopen.

De Cetti's zanger heeft ongeveer dezelfde grootte als de roodborsttapuit. Je hoort hem altijd eerder dan je hem ziet: hij heeft een karakteristiek liedje en zingt bovendien erg luid. (Je kan hem beluisteren op www.xeno-canto.org. Deze website verzamelt 'Vogelgeluiden uit de hele wereld'.) De Cetti's zanger is op de bovenkant egaal bruin, met een brede staart en afgeronde vleugels, en de onderkant is wit-grijs-wit. Je vindt 'm altijd in de buurt van water, in dicht struikgewas of weelderig begroeide sloten.

Er blijven natuurlijk nog meer soorten bij ons overwinteren. Zo zaten er deze winter overal verspreid nog grote gele kwikstaarten en grote zilverreigers, soorten die normaal gezien ook wegtrekken. En je kon de échte

wintergasten gaan spotten, zeldzame vogels zoals ijsduiker, kuifduiker, parelduiker en geoorde fuut. Die wachten soms zo lang om weer te vertrekken naar hun broedplaatsen in het noorden, dat ze hier reeds in hun zomerkleed te bewonderen zijn. Wondermooi zijn ze, en veel vogelaars en fotografen hebben die nog nooit bij hun achterdeur in hun mooiste verenpak gezien.

Kijk regelmatig eens op www.mergus.be of www.waarnemingen.be, dan weet je wat er in de buurt gezien werd. Maar verstoor de vogels niet: ze moeten immers nog genoeg reserve overhouden om naar hun zomerverblijf te vliegen en daar hun kroost groot te brengen.

Ik sprak zonet over vogels bewonderen aan je achterdeur en dé term van het moment is 'local patch', maar daar vertel ik een volgende keer meer over.

Freddy Cordy

Een Cetti's zanger (*Cettia cetti*) in het sleedoornstruweel. De naam is een eerbetoon aan de Italiaanse onderzoeker Francesco Cetti.

Boven een man roodborsttapuit (*Saxicola rubicola*) op uitkijk en onder een vrouwtje met haar prooi.

Een toekomst voor de vallei van de Babilliebeek? Vervolg

In de vorige editie van 'de knotwilg' kon je al lezen over de vallei van de Babilliebeek. Dat is een open gebied van zo'n zeven hectare binnen de ring van Roeselare, één van de laatste min of meer ongeschonden beekvalleien hier. Dit gebied helpt om de stad leefbaar te houden, heeft een grote natuurwaarde én een grote historische waarde.

Deze lage weiden overstroomden bij hevige regenval en helpen zo om wateroverlast elders in de stad te voorkomen. Doordat dit gebied zo laag ligt, krijgt het water ook kans om er in de bodem te dringen, wat tegen droogte helpt. En doordat dit gebied zo waterrijk is, dempt het de temperatuur bij hittegolven.

Het is ook een prachtig natuurgebied, de enige plaats binnen de ring van Roeselare waar je nog oude vochtige hooilanden vindt met bijzondere plantensoorten als beekpunge, pijptorkruid, pinksterbloem en zelfs vier

soorten boterbloemen. Zeldzame broedvogels zoals de braamsluiper en de grasmus maken er hun nest. De torenvalk komt er jagen en 's winters vind je er hout- en watersnippen. Dat is uniek voor Roeselare!

En last but not least is dit zowat het enige stukje beekvallei binnen de ring dat nog in zijn oorspronkelijke staat is. Dit is een historisch landschap dat het waard is om te behouden, een prachtig gebied om door wandelaars of picknickers te laten ontdekken.

Maar zoals je in het aprilnummer van 'de knotwilg' kon lezen, werd zo'n drie hectare illegaal opgehoogd. We dienden hiertegen klacht in, contacteerden overheden en pers, en startten een petitie om het herstel te vragen. Op het ogenblik dat we dit schrijven zitten we aan 980 handtekeningen. Op naar de 1.000!!! (zie *) Ondertussen ging de digitale rollercoaster door, met als hoofdrolspelers Natuurpunt, de stad Roeselare, de provincie West-Vlaanderen en het Kabinet van minister Demir.

Hieronder vind je een beknopt overzicht van wat er allemaal gebeurde.

Nadat we in februari klacht indienen tegen deze illegale ophogingen krijgen we aanvankelijk de reactie dat 'niemand van iets weet'. De politie probeert uit te zoeken wie verantwoordelijk is, maar de corona-epidemie zorgt voor flink wat vertraging. *'Eens de verantwoordelijke bekend is zal Roeselare pogen de gronden te laten herstellen door de opdrachtgever'*, laat de stad weten.

Maar die 'onbekende opdrachtgever' zit ook niet stil. Eind maart worden alle uitgerukte hagen en struweel, gerooid aan de rand van het gebied, in de vallei gedumpt. Ook de oude ast, nog volledig uitgerust, wordt afgebroken en het puin vliegt, jawel, de vallei in. Op 30 maart dienen we opnieuw klacht in en om 11.30 u. staat de politie er al om de nodige vaststellingen te doen. Maar helaas: begin april gaat het dumpen van aarde en planten gewoon verder. Dat resulteert op 8 april in een gemeenschappelijke klacht van Leefmilieu Roeselare, Natuurpunt en VELT Roeselare.

Een hoopgevend moment: begin april verschijnt het eerste artikel over de vallei in 'de knotwilg'. We zetten de tekst op onze website en bezorgen ook de oppositie én het kabinet van minister Demir alle informatie. Niet zonder effect. Op 20 april krijgen we een mail van het kabinet. De teneur is afstandelijk en men verstopt zich achter de bestaande ruimtelijke ordening: *"Hierbij dient de stad Roeselare te worden overtuigd om het gewestplan anders in te vullen dan de huidige bestemming."* Enfin, ze houden hun handen er van af.

Op 28 april voerden we actie voor het behoud van de vallei van de Babilliebeek.

Dit werd mooi opgepikt door de pers.

*: <https://www.openpetition.eu/petition/online/red-de-vallei-van-de-babilliebeek-in-rumbeke>

Dit maakt ons natuurlijk alleen maar gemotiveerder en dus volgt nog dezelfde dag een stevige antwoord-mail naar het kabinet. We wijzen er op dat we de analyses van de minister over de erbarmelijke Vlaamse ruimtelijke ordening en de gevolgen daarvan voor onder meer het waterbeleid delen, maar vinden het een ontgoochelende vaststelling dat wij als natuur- en milieuvereniging de lagere overheden moeten 'overtuigen' een beter ruimtelijk beleid en dus ook waterbeleid te voeren. Dat is iets waar we al decennia aan werken, terwijl er nog altijd verkavelingen in beekvalleien worden gerealiseerd. We herhalen nog eens expliciet dat er reeds drie hectaren werden opgevuld zonder vergunning en dat we dat we daar al drie keer klacht tegen indienden bij de stad Roeselare.

Ons antwoord komt blijkbaar aan, want op 26 april ontvangen we al een reactie. Het kabinet laat weten dat de Afdeling Handhaving contact heeft genomen met de dienst Ruimtelijke Ordening van de stad Roeselare en dat de milieucel van de lokale politiezone een proces-verbaal zal opstellen, maar dat er – gelet op het geheim van het strafrechtelijk onderzoek – geen verder informatie gegeven kan worden. Verder laten ze weten dat *“Gezien de natuurwaarde en de ruimtelijke impact van het gebied, het Vlaams Gewest dit dossier als absoluut prioritair zal aanmerken, actief mee zal opvolgen en het herstel zal benaarstigen. In eerste instantie zal de eigenaar de kans krijgen om de illegale ophogingen spontaan te herstellen. Bij gebreke hiervan zal de Afdeling Handhaving verdere juridische stappen zetten en het herstel zo nodig afdwingen via de bevoegde rechtbank.”* Verder stellen zij ook vast dat deze zone werd ingekleurd als woongebied, maar dat de stad liet weten dat het de bedoeling is om ongeveer twee hectare als groenzone in te richten

Dit klinkt al heel anders! Moraal van het verhaal: doorzetten en duidelijk communiceren! Maar de exacte ver-

klaring van de stad is eigenlijk wel zorgwekkend: *“... bedoeling is van de stad Roeselare om de Babilliebeek op te waarderen en te vergroenen binnen het woongebied”*. De stad wijkt niet af van het plan om tóch te verkavelen en wil deze natuurrijke beekvallei 'opwaarderen'. Dat zijn 19e-eeuwse ideeën waarbij de natuur vooral naar de hand van de mens moet worden gezet. Advies aan stad Roeselare: werf zo snel mogelijk een stadsecoloog aan!

Op 28 april organiseren we een persmoment bij de Babilliebeek en rond die tijd start ook onze digitale petitie. Dit krijgt heel wat weerklank in de pers. Uit de reacties van lokale politici blijkt dat sommigen er zich wel van bewust zijn dat dit een zéér nat stuk grond is en dat waterbuffering steeds belangrijker wordt, maar ook dat de verkaveling *‘er perfect kan komen aangezien het om woonuitbreidingsgebied gaat’*.

Onze 'groene flits' van 30 april geeft een grote boost aan de petitie: in één dag van 353 ondertekenaars naar 564! Bedankt daarvoor. Maar natuurlijk speel je het spel ook politiek. Maandag 3 mei stelt Groen drie vragen in de gemeenteraad over handhaving, herstel en toekomst van deze valleigronden. In haar reactie laat het schepencollege weten dat:

- De opvolging van het proces-verbaal vertraging opliep door de coronacrisis, maar dat dit ondertussen van de baan is.
- Het herstel van de beekvallei opgevolgd wordt en in orde zou moeten komen.
- De stad belooft extra mensen aan te werven voor de dienst handhaving.
- De stad wil de beekvallei en de hoeve behouden.

Op 19 mei stellen we de vallei nog voor bij Natuurpunt CVN voor het nieuwe project 'Wetlands4Cities'. Ondertussen gebeurt er ter plekke... helemaal niets. De administratieve en juridische molen draait na-

tuurlijk traag en het blijft afwachten welke stappen Roeselare en Vlaanderen de komende maanden en jaren nog zullen zetten om de vallei van de Babilliebeek te redden.

Ondertussen krijgen onze inzichten en voorstellen steeds meer vorm (zie kaart op de volgende pagina). Wij willen een actieplan om de klimatologische, ecologische en sociale functies van de vallei van de Babilliebeek te behouden, voor nu en voor later. Wij stellen voor:

- Deze beekvallei van zeven hectare kan een groot volume water bufferen en in de bodem laten dringen. Daarvoor moet natuurlijk de illegale ophoging van het westelijke deel ongedaan worden gemaakt. Afgraven die handel! Dit geldt ook voor de recente dumping van aarde en grote hoeveelheden plantenmateriaal in de oostelijke weiderand.
- Het jarenlang opstapelen van planten en slib, afval van het schonen van de beek, deed een wal ontstaan tussen de beek en de lage weide. Zo kunnen deze natte graslanden moeilijker water bergen. Door deze wallen af te graven en dit materiaal ook in de toekomst af te voeren, blijft het waterbergend vermogen van deze vallei behouden.
- Om de buffercapaciteit maximaal te benutten is een gestuurde knipconstructie ter hoogte van de Oekensestraat wenselijk. Zo kan het water permanent opgestuwd worden waardoor de sponsfunctie van deze vallei en de insijpeling naar de grondwaterlagen versterkt wordt. Dat heeft ook een koelend effect op de nieuwe verkavelingen in de buurt.
- Deze beekvallei heeft een grote natuurwaarde, uniek voor het Roeselaarse grondgebied binnen de ring. Om deze biodiversiteit te behouden en sterker te ma-

ken zijn er verschillende strategieën mogelijk, waarvan de vernatting van het gebied een belangrijk element zou kunnen zijn. Misschien kunnen er meanders aangelegd worden? Zo wordt het water nog trager afgevoerd. Er liggen ook twee poelen die eens geruimd mogen worden, en misschien kunnen er extra poelen aangelegd worden.

Door plaggen zou de oude zaadbank van de oorspronkelijke vegetatie vrijgemaakt kunnen worden, wat kansen geeft aan de planten die hier vroeger voorkwamen. De soortenrijke hagen met onder meer meidoorn en sleedoorn kunnen uitgebreid worden met bijvoorbeeld een boomgaard, een elzenbosje, knotbomen en struweel om een buffer tussen dit gebied en de omliggende stadsdelen te leggen.

De vochtige delen blijven best hooilanden, met hun eigen speci-

fieke fauna en flora. Op de drogere delen is extensieve begrazing noodzakelijk, eventueel afgewisseld met een maai- en hooibeurt in de late zomer. Zo krijg je hooiland, moerasbos, oevervegetatie, open water, poelen, rietvelden, ruigtes, struweel, weide... Kortom: een gevarieerd gebied dat barst van het leven.

- Het water van de Babilliebeek is nog sterk verontreinigd, onder meer door lozing van huishoudelijk afvalwater van meer stroomopwaarts gelegen woonkorrels. Die vervuiling geeft ruigtekruiden zoals brandnetels een boost. Komaan, maak eindelijk werk van de zuivering van de Babilliebeek.
- Naast de waarde als klimaatbuffer en biodiversiteitshotspot kan deze vallei ook andere rollen vervullen. De hoeve vind je bijvoorbeeld al terug op de Ferrariskaarten. De bewoning hier gaat dus al minstens 250 jaar terug in de tijd en ook vandaag zijn er

Op vijftig meter van de beekvallei staat dit bord. Dit geeft nog eens aan dat beekvalleien opvullen en verkavelen niet zo'n best idee is...

in het landschap nog restanten van de historische wal rond de boerderij terug te vinden. Na herstel van deze boerderij met omwalling is dit een prachtige plek om een nieuwe

(socioculturele) invulling te geven. Verder zou een fietsverbinding door de vallei – niet noodzakelijk langs de beek – een mooie aanvulling zijn op het bestaande tragewegennetwerk. Een infopaneel en vlonder bij een poel maken biotooponderzoek mogelijk voor gezinnen en scholen.

Al deze voorstellen kunnen een aanzet zijn om klimaatproblemen te vermijden, aan natuurontwikkeling te doen en deze buurt aantrekkelijker te maken. Zou er hier toch een verkaveling komen, dan kunnen we er zeker van zijn dat dit een zoveelste bloedhete steenwoestijn wordt die bij hevige neerslag onder water loopt. De analyse van de laatste overstromingen laat zien dat er zich nu al heel wat problemen voordoen langs de Babiliebeek tussen de Oekensestraat en de E403. Laten we hier niet dezelfde fout maken.

Tekst en foto's: Peter Hantson

**WELKOM IN HET
PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM
DE BLANKAART**

NATURATHLON
Elke woensdag in juli en augustus vanaf 11.30 uur
Picknicken, wandelen, fietsen en varen in 1 pakket

WOENSDAG GEZINSDAG MET EEN GROTE G
Elke woensdag in juli en augustus van 13.30 tot 17 uur
Met verhalenverteller, boomklimmen, creatieve workshop, natuurmomentje

WATERLANDERS
Zaterdag 14 augustus van 10 tot 16 uur
Waterverhalen langs een Westhoektrail

HET VOGELKIND
Dinsdag 20 juli, 17 augustus en 14 september om 16.15 uur
Muzikale vertelwandeling met Yves Bondue

Voor meer en actuele info omtrent de activiteiten ivm corona, nieuwsbrief en openingsuren: www.blankaart.be

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart
Iepersteenweg 56, 8400 Waumen
blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48
www.blankaart.be

[f westvlaanderen](#) [@provincie_wvl](#) [@provinciewvl](#)

**WARMTE POMPEN
ZORGELOOS COMFORT,
NU EN IN DE TOEKOMST.**

EEN TOTAALCONCEPT VOOR DE KLIMAATREGELING VAN UW WONING.

Als **gecertificeerd bedrijf** staat Intelligent Wonen voor **betrouwbaarheid**. We zoeken naar de beste oplossing voor verwarming, sanitair warm water en de koeling van uw woning.

Airconditioning

Dankzij een warmtepomp creëren we heel het jaar door een uitstekend comfort, zonder uw energiefactuur de hoogte in te jagen.

Verwarming en warm water

Laat uw verwarming en/of warm water productie aandrijven door hernieuwbare energiebronnen. Zo bespaart u tot 4 keer meer elektriciteit en stapt u af van fossiele brandstoffen.

Luchtzuivering

Adem gezonde en zuivere lucht in. Onze systemen verwijderen stof, pollen, bacteriën en virussen uit de lucht door ze weg te filteren.

INTELLIGENT WONEN

- Bruggesteenweg 21
- Gits-Hooglede
- www.intelligentwonen.be
- 0475 34 67 37

Een bekenbeheerplan voor Roeselare

Tijdens de maand januari worden de Roeselaarse beken gemaaid en gereit, waarbij dat laatste betekent dat alle plantenmateriaal tot op de wortellaag uit de beek verwijderd wordt. Goed voor de waterdoorstroming, maar rampzalig voor alle riet- en watervogels die in één klap hun leefgebied kwijt zijn.

Mijn observaties en de mailtjes die ik hierover krijg maken duidelijk dat er iets grondigs fout zit met het bekenbeleid van de provincie. Ook bij de West-Vlaamse Milieufederatie, onze provinciale koepel waar ruim 80 natuur- en milieuverenigingen bij zijn aangesloten, stromen de klachten binnen, ook uit andere gemeenten.

Natuurpunt Mandelstreek besluit om dit aan te kaarten bij stad Roeselare terwijl de West-Vlaamse Milieufederatie tegen deze werkwijze bij de provincie protesteert. Dit resulteert al snel in een, wat dacht je anders, digitaal overleg tussen Natuurpunt Mandelstreek, de stad en de provincie.

Het belangrijkste resultaat van deze vergadering is dat wij een voorstel mogen uitwerken waarin we aangeven welke beken nu nog natuurwaarde hebben en waar het beheer drastisch anders moet. Een flink pak werk.

Waarom een bekenbeheerplan?

- Tot en met 2016 hadden we vooral last wanneer er veel neerslag op korte tijd viel. Dat leidde dan tot overstromingen. Het huidige beheer, met daarop aansluitend de maai- en reitplanning, is er volledig op gericht het water zo snel mogelijk weg te laten stromen. De beken zijn gereduceerd

tot waterafvoerende kanalen. Niet onbelangrijk: de frequentie van stortbuien zal nog toenemen onder invloed van de klimaatverandering.

- Dit 'afvoerbeleid' heeft ook een kwalijke bijwerking: de (landbouw)grond droogt uit. Vanaf 2016 kennen we een toename van het aantal droogteperiodes en hittegolven, wat dit proces nog versterkt. Van de 10 warmste jaren, ooit gemeten in ons land, vallen er maar liefst 7 in het laatste decennium, waaronder 2017 (8e plaats), 2018 (2e), 2019 (5e) en 2020 (1e). De beken en laatste ongeschonden beekbegeleidende valleien kunnen hier een belangrijke rol spelen als buffers bij wateroverlast én als plaatsen waar het water in de grond kan dringen.
- Ten slotte zijn bekenbeheer en klimaat onlosmakelijk verbonden met biodiversiteit: riet langs een beek geeft leven!

De beheermaatregelen die wij voorstellen proberen deze drie aspecten te combineren. Dit is een moeilijke evenwichtsoefening, zeker in een regio als Roeselare, waar de stad met al zijn verharding als een 'natuurlijke wadi' binnen een ring van heuvels ligt.

Hoe we te werk gingen

Om op een week tijd een afgerond document met concrete voorstellen uit te werken, moet je eerst even goed nadenken. Welk kader zouden we daarvoor kunnen gebruiken? Voor ons is al snel duidelijk dat N36, 'de grote ring', een belangrijke grens is.

Voor de beken buiten de ring weten we dat de intensieve landbouw zijn tol heeft geëist. Er blijven nog

maar weinig brongebieden en oorspronkelijke valleien over. Op een beperkt aantal plaatsen worden er daar ook bufferbekkens aangelegd, maar meestal zijn dat erg onnatuurlijke dingen.

Binnen de ring delen we de beken op in 4 categorieën:

1. **Opgevolde beekvallei:** dit geldt voor het merendeel van de beken. Wat rest zijn 2 min of meer steile beekflanken.
2. **Beperkte of sterk vernauwde opgevolde beekvallei:** naast de 2 flanken zijn er beperkte resten van de oude vallei over; bedoeld als kleine buffer- of overstromingszones.
3. **Oorspronkelijke beekvallei:** de beek stroomt hier nog door de historische beekvallei. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de Babilliebeek in Rumbeke en van de Onledebeek in Beveren. Samen zijn deze gebieden goed voor 14 hectare aan waterbuffer- en infiltratiezones. Jammer genoeg beperkt het huidige beheer deze belangrijke functies.
4. **Verbrede beek:** de beekbedding werd veel breder gemaakt, waardoor grote, langwerpige waterpartijen ontstaan. Dit gebeurde bijvoorbeeld langs de Mandel ter hoogte van Schiervelde.

Als laatste kijken we of er al of niet een rietkraag, grote lisdodde of ruig struweel met bijvoorbeeld harig wilgenroosje of koninginnekruid aanwezig zijn. Vanuit dit kader, en ons baserend op de parate kennis van onze vrijwilligers, digitale kaarten en veldwerk, gaan we aan de slag.

Van linksboven met de klok mee:

Type 1: De gebetonneerde bedding van de Mandel in een opgevlude beekvallei.

Type 2: Sterk vernauwde, grotendeel opgevlude vallei van de Babilliebeek. Hier zijn beperkte overstromingen nog mogelijk.

Type 3: Alleen op deze plaats stroomt de Babilliebeek nog door een nagenoeg ongerepte natuurlijke vallei.

Type 4: Hier werd de bedding van de Mandel extreem verbreed. Dit relatief schone water met zijn mooie rietkragen is ecologisch best interessant.

Enkele conclusies van ons onderzoekje

- Buiten de ring zijn de beken bijna allemaal gereduceerd tot kanalen die het hemelwater zo snel mogelijk moeten afvoeren.
- De meeste beken vervoeren nog steeds verontreinigd water, afkomstig van de verspreid liggende bebouwing.
- De beekbegeleidende vegetatie is meestal arm en ruderaal, aangepast dus aan stikstofvervuiling.
- De beekvalleien binnen de ring zijn meestal opgevuld en verkaveld. Zo zijn ze hun waterbergend

vermogen verloren én genereren ze snel veel extra afstromend water, dat verder stroomafwaarts problemen veroorzaakt.

- De Mandel is, vóór deze hoofdbeek Roeselare binnen stroomt, verbreed tot langwerpige plassen. Dit relatief schone water met zijn mooie rietkragen trekt interessante vogels aan!
- Binnen de ring blijven er nog 2 restanten van oorspronkelijke Ferrarisweiden over. Beide bieden veel potentieel om water te bufferen en te laten infiltreren. Bovendien zijn beide gebieden biodiversiteitshotspots.

Waar een rietkraag of rijke lisdode- en ruigtevegetaties voorkomen, stellen we voor om bloksgevoels te maaien. Door afwisselend delen te maaien en delen niet te maaien, ontstaat een gevarieerde structuur. Daarin vinden vogels en andere dieren ook tijdens de winterperiode beschutting en voedsel. Bovendien ontstaan er zo blokken met afwisselend oud en nieuw riet, een erg interessante biotoop voor rietvogels.

Een aantal beekfragmenten hebben interessante oeverzones waar dit blokmaaien vanaf volgende

winter toegepast zou kunnen worden (bv. Babilliebeek, Krommebeek en Regenbeek). Daarnaast zijn er nog beekfragmenten die in de verdere toekomst ook best een soortgelijk beheer zouden krijgen. Maar voor de meeste (!) beken kan het klassieke 'winterreiten' gewoon doorgaan, omdat ze nu ecologisch geen enkele waarde meer hebben.

Hoe moet het nu verder?

Op 25 maart volgt er een plaatsbezoek met de stad, het stadlandschap en de provincie. Daaruit leren we dat we ook rekening moeten houden met de kraan. Die machine van wel 30 ton moet niet alleen kunnen passeren, maar het riet ook efficiënt in blokpatronen kunnen reiten. Gelukkig is er de vijfmeterregel. Deze strook moet vrij blijven zodat die machine er altijd kan passeren. Op basis van deze informatie tekenen we een kaart waarop het kraanspoor aangeduid staat net als de blokken die afwisselend geruimd of niet geruimd worden.

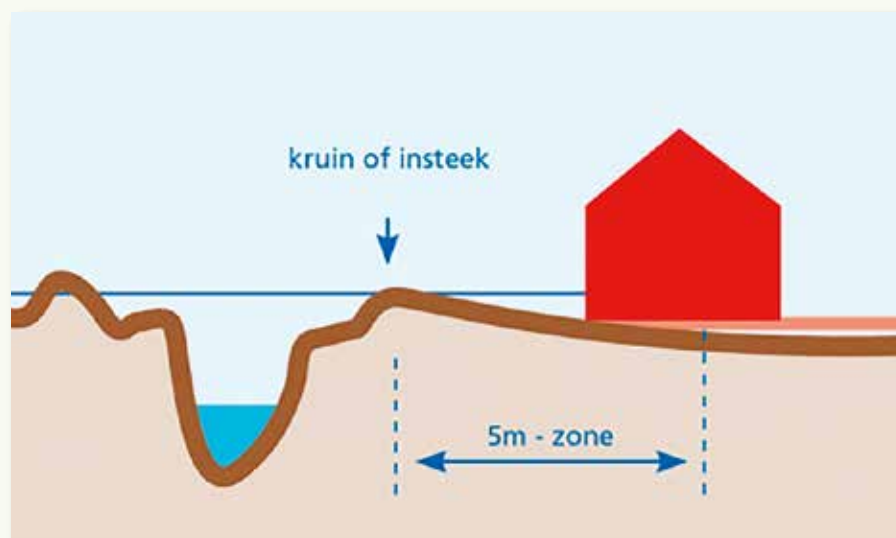
Een laatste probleem dat opgelost moet worden is het opruimen van het reitmateriaal. Wettelijk gezien mag dat in die vijfmeterzone gedumpt worden, maar als dit blijft liggen ontwikkelt zich daar een

oninteressante vegetatie met ruigtekruiden. Brandnetels nemen het dan over van het riet en andere oeverplanten. Gelukkig is de stad (waarschijnlijk) bereid dit plantenmateriaal af te voeren zodat we die verruiging kunnen vermijden.

En in het buitengebied?

Wat met de 'beekkanalen' in het buitengebied? Voor de beken in landbouwgebied kunnen we ons misschien best concentreren op het behoud van de beekoever. Daarvoor moeten op de eerste plaats de provinciale afspraken op basis van het 'Decreet Integraal Waterbeleid' gerespecteerd worden. De belangrijkste afspraak is de éénmeterstrook: land langs een waterloop mag maar bewerkt worden vanaf een afstand van 1 m vanaf de kruin. Ook weides langs waterlopen moeten afgesloten worden om trappelschade aan de oevers te vermijden. Verder is het gebruik van pesticiden verboden op de oever en op die eerste meter (voor sommige pesticiden gelden nog strengere regels). Bemesting is zelfs verboden binnen de 5 m van de insteek.

Maar wie controleert dit? De beekoever zijn eigendom van de aangelanden en zij beheren hun stuk

De oevers van waterlopen die beheerd worden door de overheid moeten altijd vlot toegankelijk zijn voor de waterbeheerder. Daarom mogen in een strook van 5 m langsheen de waterloop geen vaste constructies geplaatst worden. Beeld: www.west-vlaanderen.be.

Een knijpconstructie in het Groenhovebos in Torhout.

De versmalling van de watergang laat het water langzamer stromen zodat je stroomafwaarts minder snel wateroverlast krijgt. Het water krijgt zo ook meer kans om in de bodem te dringen.

Foto: Peter Lemmens.

zelf. Aangezien dit geen openbaar domein is, gelden de regels van het bermbesluit daar niet. Het is eigenlijk hetzelfde met het maaien van je gazon: het zou beter zijn dat ..., maar elk is baas over eigen pelouse.

Een eerste stap in het buitengebied zouden we kunnen zetten langs de Bergmolenbeek. Deze beek stroomt deels door het Bergmolenbos, het Roeselaarse stadsbos in aanleg. We hebben gevraagd of het Agentschap voor Natuur en Bos hierover zou kunnen overleggen met de provincie. Door een ecologisch beekbermbeheer, het plaatsen van knijpconstructies en het opnieuw laten meanderen van de beek zou dit beekfragment geres taureerd kunnen worden en zouden we de natuurwaarden gevoelig kunnen verhogen.

Tot slot

Beken zijn veel meer dan afvoerkanaal die het water zo snel mogelijk weg moeten krijgen, zeker nu we met steeds ernstigere droogteperiodes geconfronteerd worden. Beken moeten water ophouden en door een ecologischer beheer

kunnen we de bermen weer bloemrijker maken, een zegen voor tal van planten en dieren. Eerst pakken we de natuurrijkste beekfragmenten aan en stapsgewijs breiden we uit naar beekfragmenten met een rijke ruigtebegroeiing.

We zijn nog ver af van de ideale situatie waarbij beken als biodiversiteit blauwgroene linten de natuur verbinden, maar dit project is er een goede aanzet toe. Natuurpunt Mandelstreek wil alvast de stad Roeselare en de provincie West-Vlaanderen bedanken om deze eerste stappen te helpen zetten. En misschien kan deze werkwijze andere Natuurpuntafdelingen inspireren om ook in hun werkingsgebied tot een ecologisch bekenbeheer te komen?

Tekst & foto's: Peter Hantson, tenzij anders vermeld.

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHT WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
Verningveld 89
8490 Jettebeke
050 31 50 01
www.deputter.be

KITE OPTICS **SWANSON OPTIK** **Leica** **ZEISS** **Bynux**

KITE BINO APC STABILISATIE
INTELLIGENTE OBSERVATIE

OFFICIEEL PARTNER

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner, en steun zo Natuurpunt.

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Vogels als kasteelheren

'Koekuitbos' en 'Kasteel Koekuit' zijn namen die bij zowat alle Moorsledenaars bekend in de oren klinken. Het is een landelijke groene stek, aan de rand van de gemeente. Een zeer mooi stukje natuur waar de zachte heuvelrug en het uitgestrekte uitzicht menig fietser aantrekt. De meeste van die fietsers draaien het hoofd richting kasteel als ze langs de ruime kasteeltuin rijden. Oplettende fietsers zal wel zijn opgevallen dat er zich enorm veel vogels ophouden in en rond dit park. Dit is niet meer dan logisch, want de bewoner van dit kasteel heeft iets met vogels.

Onze natuurvereniging 'De Reiger' plaatste daar tientallen jaren geleden

al een groot aantal nestkasten en de kasteelheer onderhoudt deze met veel liefde. Bovendien zorgt hij in de winter voor extra krachtvoer voor zijn gevleugelde vrienden. We zijn dan ook blij dat we de kans kregen om het woonaanbod voor de gevederde kasteeltuinbewoners te optimaliseren. Op naar de 'vogel-wooninrichting Koekuitdomein 2.0'.

Het heeft iets speciaals als je door zo'n grote smeedijzeren poort de oprijlaan mag nemen. En als je een tijdje in deze grote tuin mag vertoeven, voel je je bevoorrecht. Nogal wat mensen herkennen dat 'kasteeldomeingevoel' waarschijnlijk wel. In september 2019 kon je dat

zelf ervaren. Toen werd het domein uitzonderlijk opengesteld tijdens de Open Monumentendag, een unieke samenwerking tussen 'Heemkring Moorslede', 'Kloen' en 'Natuurpunt Mandelstreek'.

Ik neem graag een en ander over uit de brochure die speciaal voor de Open Monumentendag werd samengesteld. Het gebouw dateert van omstreeks 1800 en werd in het Koekuitbos ingeplant. De omgeving van het kasteel werd door de eigenaars, de familie de Meulenaere, onmiddellijk als park ingericht.

Vandaag is het kasteel niet meer in zijn oorspronkelijke staat. In de Eer-

Kasteel Koekuit ligt in een heerlijk park vol eeuwenoude bomen, zoals deze reusachtige plataan.

ste Wereldoorlog hadden de vliegeniers te weinig respect voor het grote rode kruis dat voor het kasteel op de grond werd geschilderd. Het kasteel werd door de Duitsers als hospitaal gebruikt, maar werd toch gebombardeerd. Gelukkig bleven veel bomen wel overeind.

Deze eeuwenoude reuzen hebben ondertussen al veel vogelleven zien passeren. Gelukkig bleken de nazaten van de oorspronkelijke kasteelheren ook liefhebbers van mooie natuur; zo konden deze oude bomen blijven staan. Je vindt er stokoude exemplaren van de amberboom, Amerikaanse walnoot, beuk (bruine, treur- en varenbladige beuk), eiken (Amerikaanse, Hongaarse en zomer-eik), gewone esdoorn, haagbeuk, Japanse notenboom, plataan (gewone en Spaanse) en zomerlinde. Geen wonder dat je je hart kan verliezen aan deze woning, prachtig ingeplant in de ruime tuin. Het respect voor deze oudjes bleef onveranderd toen de familie Denolf dit domein aankocht in 1986, nadat ze het eerst 14 jaar huurden.

Dat de familie Denolf de natuur in het hart draagt, hebben we als kleine natuurvereniging al vaker mogen ondervinden. Het gaat hen niet om 'de show', maar ligt veel dieper. Wanneer er ingegrepen moet worden op hun domeinen informeren ze zich graag bij Natuurpunt, zodat ze weten hoe ze de inrichting best kunnen uitvoeren om de natuur het meest te ondersteunen. Dat was niet anders toen ze bijvoorbeeld de aanplantkosten droegen van de bomenrijen aan de weg rond het kasteel. De oude populieren moesten weg vanwege ziekte en werden vervangen door eiken die nog een eeuw mee kunnen en van deze

weg weer een laan zullen maken. Ook sponsorden ze ons vorig jaar met een gulle bijdrage voor de aankoop van het Waterdambosje. Het is duidelijk dat de familie Denolf een groen hart heeft.

Met veel enthousiasme gaan we midden april aan de slag om het nestkastaanbod op het domein te optimaliseren. We hebben een twintigtal nieuwe nestkasten bij, in allerlei soorten en maten. Nestkasten die al een aantal jaren onbewoond zijn, zullen we een andere plaats geven. Dit op het kasteeldomein van Rik Denolf en ook deels op het domein van zoon Francis, wat verderop.

We hebben een behoorlijke variatie aan nestkasten bij. In een 'gewone tuin' heb je meestal nauwelijks kans om een kast voor een boomkruiper te plaatsen. Hier ligt dit anders. Meerdere oude bomen hebben een schors die even gegroefd is als de huid van een getaande zeeman. Boomkruipers, met hun kenmerkende lange kromme bek, broeden graag tussen stukken losgekomen schors. Dan is het ideaal dat de 'kruipopening' van de nestkast pal naast een diepe groef komt te liggen. We vinden makkelijk een paar hoge plaatsen om dit soort nestkasten op te hangen.

We weten dat we een gok wagen als we ook een nestkast voor een boomklever plaatsen. Toch voelen we ons niet volledig kansloos. Deze prachtige bosbewoner wordt hier wel meer waargenomen en daar zal de nabijheid van het Koekuitbos zeker voor iets tussen zitten. Het zou super zijn moesten we binnenkort de melding krijgen dat ook deze kast bewoond wordt.

Mezen zijn een groep die hier sterk vertegenwoordigd is. Overal waar je kijkt zie je ze rondfladderen, druk op zoek naar een volgende maaltijd. Een kast hangt nog geen 3 minuten aan een boom of ze wordt al geïnspecteerd door deze 'blauw-geeltjes'. Dat gebeurt zo vaak dat we beginnen denken dat we lijden aan achtervolgingswaan-zin. Deze kasten plaatsen we vlot, op ruime afstand van elkaar. De kleinzoon van Rik blijkt een zeer werkwillige hulp bij het ophangen en zoon Francis springt ook bij waar nodig.

Er zijn hier zo veel goede plekken om nestkasten op te hangen dat we graag ingaan op de vraag van de eigenaars. Ze hebben de vogelwoongelegenheden het liefst zo hangen dat ze vanuit het kasteel zichtbaar zijn. Achter de kasteelramen ligt stevast een verrekijker klaar om van dichtbij te kunnen genieten van de bedrijvigheid van de boombewoners. Dat we het vlieggat daarbij zo veel mogelijk naar het oosten richten, blijft natuurlijk de rode draad in de ganse ophangprocedure.

Een mussenhotel mag zeker ook niet ontbreken. Deze kleine bruin gevlekte vogels waren vroeger overal ruim aanwezig, maar hebben het nu moeilijk. Eén van de hoofdredenen is dat er een gebrek is aan nestplaatsen. Supergoed isoleren en alle kieren dichtstoppen is goed tegen de opwarming van de aarde, maar maakt ook dat de mussen steeds minder nestplaatsen vinden. Mussen doen normaal niet zo moeilijk over de precieze locatie van hun woning. Een houten wand is dan een gemakkelijke plek om hun hotel op te hangen.

Op beide domeinen plaatsen we ook een kastje voor een roodborst. Dat zijn liefhebbers van grotere vliegopeningen dan de kleine gaatjes die mezen verkiezen. Hetzelfde geldt voor het kastje voor de winterkoning. Al blijkt dit kleine vogeltje moeilijk te sturen voor zijn woonplaats. Hij staat bekend voor zijn vaak erg vreemde nestplaatskeuze. Zo werden er al nesten gevonden in bijvoorbeeld lege blikken, oude landbouwmachines of rollen prikkeldraad. Ik hoorde zelfs al vaker dat ze een nest maakten in de zak van een opgehangen jas of schort, soms zelfs binnen in een tuinhuis. En als deze kast wordt goedgekeurd, zal binnenkort duidelijk worden waarom dit kleine bruintje er van verdacht wordt ooit een luidspreeker te hebben ingeslikt. Het zangvolume dat dit kleine vogeltje kan ontwikkelen is namelijk omgekeerd evenredig aan zijn grootte.

Wanneer we horen dat de eerder opgehangen insectenhôtels niet

echt een succes zijn, gaan we even kijken. We vinden ze terug op een sterk beschaduwde plek. In tegenstelling tot vogels willen solitaire bijen veel liever een plekje in volle zon, liefst ook met weinig wind. Daarom verplaatsen we de hotels. Ook voor deze bouwsels vinden we vlot een beter stekje. Grote kans dat binnenkort veel meer gaatjes ingenomen worden door nijverige metselbijen en andere hottelliefhebbers.

Als we na de laatste ophangwerken door Francis worden uitgenodigd voor een West-Vleteren en een paar hapjes, om de voormiddag af te sluiten, zeggen we geen neen. De gesprekken tijdens deze genotvolle afsluiter gaan natuurlijk voor het grootste deel over de natuur. Wanneer we opperen dat deze tuin met ruim uitzicht op de omliggende velden ook een prima plek zou zijn voor een torenvalkbak, wordt dit voorstel enthousiast onthaald.

De oude fruitboom, diep in de tuin, lijkt me ook een pracht van een plek om een steenuilenkast op te hangen. Als we vernemen dat hun baltsroep regelmatig te horen is en die bak daar zeker mag komen, hebben we weer een werkje dat op onze to-do-lijst mag komen staan. We nemen afscheid met de belofte contact te houden.

Als ik naar huis rijd, word ik overmand door een gelukkig voldaan gevoel. Of dit nu komt doordat ik meen dat ik iets goed voor de natuur heb gedaan, of door die West-Vleteren achteraf, ben ik niet helemaal zeker. Het maakt ook niet veel uit; 'ajjejoemogoevoeld' lijkt me nu gewoon een prima gedachte. Hopelijk voelen de bewoners van deze nieuwe kasten zich straks ook even goed in hun nieuwe woonst.

Tekst: Bart Debaes

Foto's: Filip Cardoen

Met een beetje hulp en samenwerking was de grote 'nestkastenupdate' zo gepiept.

Rechts een boomkruiperkast, met de opening links bovenaan, tegen de stam.

Kite
Stabilized

Portemankijkers.be
DE GROOTSTE SHOP & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Manfrotto - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

10% op adviesprijs

Porteman steunt met tot 10% de Hellebeek in Heuvelland

Rijsselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

INTELLIGENT LADEN

Met een **intelligente laadpaal** kies je niet enkel voor efficiënt energieverbruik. Maar ook voor **veiligheid**. Vermijd brandgevaar door opwarmende bedrading bij laadbeurten via een conventioneel stopcontact. Ook afhankelijk van het type laadpunt en aansluiting gaat het laden tot wel **tien keer zo snel** via een laadpaal.

INTELLIGENT WONEN

• Bruggesteenvweg 21
• Gits-Hooglede
• www.intelligentwonen.be
• 0475 34 67 37

NESTKASTEN VOOR MEER NATUUR!

Natuurpunt Mandelstreke verkoopt zelfgebouwde nestkastjes, insectenhôtels en voedertafels t.v.v. de steenuilenwerkgroep.

Deze worden gemaakt van thermisch behandeld hout: dat is ecologisch, duurzaam en mooi! Hang jij er ook eentje op?

Meer info bij Piet Desmet
(natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225.852).

Nestkast:
€ 12 voor leden,
€ 15 voor niet-leden.

BOUWWERKEN
Heemeryck
Paul

vloeren
faïencen
opritten
terrassen

0477 67 12 89

Slijperstraat 21
8840 Oostnieuwkerke

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- E-mail secretariaat: peterlemmens@natuurpunt.be
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen
- Contactpersoon
- Tel. erevoorzitter: 051/589.418
- E-mail erevoorzitter: pollentiergeorges@outlook.com

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hooglede - Roeselare - Ledegem - Moorslede - Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Koen Vandepoortale (0497/869.733 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem - Koekelare - Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentiergeorges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE47.9733.8607.4380

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE96.9733.8345.7505

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Vogelwerkgroep (NPM)

Johan Bostoen (0475/381.084 - johan.bostoen@gmail.com)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuur.mandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com)

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentiergeorges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Tom Lemahieu (0478/483.680 - lematn@hotmail.com)

Waterdambosje (Moorslede)

Steven Nuytten (0477/446.772 - steven.nuytten@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 30 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' en het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. (Zie www.natuurpunt.be/voordelen). Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids. Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moor-slede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 30 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden. Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door MR-PRINT.BE, 0495/789.474, info@mr-print.be
Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Oplage 3.290 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREEK - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539
WATERDAMBOSJE - 5594	FONDS NP MWV - 4029

Steenuilwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

Een flagrante overtreding van de natuurwetgeving?

Meld dit aan de natuurinspectie van Oost- & West-Vlaanderen op natuurinspectie.west.anb@vlaanderen.be, 0474/301.428 of (buiten de kantooruren) 0499/949.377.

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Za. 3 t.e.m. zo. 25 juli		'De Grote Vlindertelling' van Natuurpunt	NP
Zo. 4 juli	om 14.30 u.	36e Sint-Janskruidwandeling	i.s.m. NPM
Di. 6 juli	om 9 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Wo. 7 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: d'Aertrycke	NPR
Zo. 11 juli	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Wo. 14 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Koekelarebos & het arboretum	NPR
Wo. 21 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Nieuwland	NPR
Zo. 25 juli	om 9 u.	Beheerwerken in de Vijfwegenpoel	NPKGS
Wo. 28 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Bekegem	NPR
Di. 3 aug.	om 9 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Wo. 4 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: het Groenhovebos	NPR
Za. 7 aug.	om 9 u.	Zomerwerkdag in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 8 aug.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Wo. 11 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: het Doolbos	NPR
Wo. 18 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de Stationsput	NPR
Wo. 25 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Stuivekenskerke	NPR
Za. 28 aug.	om 14 u.	Vlinderwandeling in 'De Vierkaven'	NPKDR
Za. 28 aug.	om 20.30 u.	'Nacht van de vleermuis' in het Sterrebos	NPM
Zo. 29 aug.	om 9 u.	Beheerwerken in de Vijfwegenpoel	NPKGS
Do. 2 sep.	om 19.30 u.	Start cursus 'Herkennen van roofvogels'	i.s.m. NPM
Di. 7 sep.	om 9 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 12 sep.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 12 sep.	om 9.30 u.	Startactiviteit 'Jong Natuurverkenners Torhout'	NPT
Zo. 12 sep.	om 10 u.	Natuurwandeling over de Kortemarkse heuvelrug	NPR
Zo. 12 sep.	om 14 u.	Egelwandeling met knutselmoment voor kinderen	NPKGS
Za. 18 sep.	om 14 u.	Startactiviteit 'Jong Natuurverkenners Koekelare'	NPR
Zo. 19 sep.	om 10 u.	Beleef de najaarstrek in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 26 sep.	om 9 u.	Beheerwerken in de Vijfwegenpoel	NPKGS
Za. 2 okt.	vanaf 8 u.	Trektellen op de Hoogledeberg	NPM
Di. 5 okt.	om 9 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Za. 9 okt.	vanaf 13.30 u.	1 le 'Repair Café' met Torhout Content	i.s.m. NPT
Zo. 10 okt.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 10 okt.	om 10 u.	Koekelarebos & het arboretum	NPR

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be.